

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ, ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ
Кафедра фінансів, банківської і страхової справи

Затверджую:	Схвалено на засіданні кафедри фінансів,
Директор ННІМЕФ	банківської і страхової справи
_____ О.Л. Фещенко	Протокол №__ від «__» 2019р.
«__» _____ 2019р.	Завідувач кафедри _____ О.І. Дацій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

Статус дисципліни - обов'язкова

Освітньо-професійна програма вищої освіти галузі знань - 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціалізація: «Міжнародна економіка та фінанси»

Форма навчання денна Курс IУ

Семестр УІІІ

Обсяг в кредитах ЄКТС/Всього годин: 5/150 за навчальним планом (від вересень 2019р.):

- лекції(Л) 48
- семінарські (С) 22
- практичні заняття (ПЗ) _____
- лабораторні заняття (ЛЗ) _____
- самостійна робота студентів (СРС) 110

Робоча програма навчальної дисципліни складена на основі навчальної програми дисципліни «Фінансовий ринок», підготовленої к. е. н., доцентом, професором кафедри Шклярук С.Г. та

затвердженої на засіданні кафедри фінансів, банківської і страхової справи (протокол № __ від _____ р.).

Розробник робочої програми навчальної дисципліни: к.е.н., доцент професор МКА Шклярук С. Г.

Київ МАУП 2019 р.

Підготовлена: кан. екон. наук, професором кафедри фінансів, банківської і страхової справи Шкляруком С. Г.

Затверджено на засідання кафедри фінансів і кредиту (протокол № від2019 р.)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Шклярук С. Г. Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» (для бакалаврів). К. МАУП, 2019.- 57 с.

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» містить такі розділи і підрозділи: мету вивчення; очікувані результати навчання; критерії оцінювання знань; засоби діагностики результатів навчання; змістові модулі і Програму навчальної дисципліни; плани лекцій; плани семінарських (практичних) занять; завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти; індивідуально-консультативна робота; форми поточного та підсумкового контролю; питання які виносяться до семестрового контролю; перелік курсових; перелік задачок; інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна; рекомендовані джерела інформації.

II. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Фінансовий ринок» входить до модулю підготовки дипломованих фахівців-фінансистів на рівні бакалаврів у навчальних закладах системи вищої освіти України. Оволодіння методами і фінансовими інструментами здійснення фінансових операцій і надання фінансових послуг через фінансові ринки є невід'ємним елементом підготовки висококваліфікованих підприємців, бізнесменів, економістів, фінансистів, бухгалтерів, фінансових, інвестиційних та інших менеджерів.

Головна мета вивчення Метою вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» є формування у студентів теоретичних знань щодо функцій і механізму функціонування фінансової системи країни і її основних складових елементів – фінансових ринків і фінансових інститутів, вивчення фінансових інструментів і їх застосування, а також вміння застосовувати набуті знання в практичній діяльності.

Завдання дисципліни

Завдання навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» є: визначення поняття фінансової системи країни і її структури; взяти сутність функціонування (накопичення, кругообігу і перерозподілу) фінансового капіталу; визначення поняття фінансового ринку і його основних функцій; визначення і вивчення основних сегментів фінансового ринку – грошового ринку (ринку банківських кредитів і валютного ринку) і ринку капіталів (фондового ринку) і їх взаємозв'язку між собою; визначення основних учасників фінансових ринків і їх функцій; вивчення фінансових інструментів і їх використання; вивчення методів аналізу фінансових ринків і застосування їх результатів; вивчення основних тенденцій світових фінансових ринків і національного фінансового ринку і визначення впливу ефективності функціонування фінансових ринків на розвиток і ефективність національної економіки. Опанування законодавчою базою, яка регулює дану сферу фінансових відносин.

Предмет дисципліни – практичні аспекти функціонування фінансових ринків.

Статус дисципліни – обов'язкова

Місце навчальної дисципліни освітній програмі. Вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» тісно взаємопов'язано з вивченням із такими фінансовими дисциплінами як: «Гроші та кредит», «Ринок цінних паперів», «Фондовий ринок», «Банківський менеджмент», «Банківська діяльність», «Банківські операції», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Інвестування», «Фінансовий менеджмент», «Інвестиційний менеджмент», «Ринок фінансових послуг», «Корпоративні фінанси», «Валютний ринок», «Ринок похідних цінних паперів», «Міжнародні фінанси», «Валютне регулювання», «Міжнародні розрахунки і валютні операції», «Страховий менеджмент», «Страховання»,

«Фінансовий аналіз», «Бухгалтерський облік та аудит», «Аналіз та управління фінансовими ризиками» та ін.

Компетентності та програмні результати навчання

Майбутні спеціалісти і науковці в сфері фінансової діяльності повинні професійно володіти сучасними науково – обґрунтованими, практично перевіреними високоефективними технологіями оцінки ефективності фінансових ринків, альтернативного їх аналізу.

В результаті вивчення курсу «Фінансовий ринок» студент повинен знати і уміти:

- поняття і структуру фінансової системи країни;
- сутність функціонування фінансових ринків і основні механізми його забезпечення;
- фінансові інструменти, які використовуються на фінансових ринках;
- основні засади функціонування грошового ринку і ринку капіталів;
- основні принципи функціонування банківської системи, фондового і валютного ринків і їх регулювання;
- міжнародні фінансові ринки і їх значення для фінансової системи України;
- функціонування ринків похідних інструментів і їх використання в практичній діяльності;
- основні законодавчі акти які регулюють функціонування фінансової системи і фінансових ринків в Україні;
- основні інформаційні і комп'ютерні системи надання які використовуються на фінансових ринках;

Передумови для вивчення дисципліни «Фінансовий ринок»

Теоретичну основу навчальної дисципліни складають сучасні економічні теорії та концепції фінансів, теорія ймовірності і математична статистика, фінансового менеджменту, інвестиційного менеджменту, аналітичних досліджень і теорії ризиків, а також світовий досвід з теорії і практики фінансових ринків, розробки провідних вчених і практиків провідних країн світу, що максимально адаптовані до реальних умов національної економіки.

Вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» передбачається протягом одного семестру учбового року.

III. Очікувані результати навчання

Після вивчення дисципліни студент повинен уміти:

- орієнтуватися в законодавчо-нормативних актах, що регулюють сферу

функціонування фінансової системи країни і фінансових ринків (банківських, інвестиційних, страхових та інших);

- аналізувати сучасний стан вітчизняних і міжнародних фінансових ринків;
- проводити аналіз ринків з точки зору їх прогнозування за допомогою методів технічного і фундаментального аналізу;
- оцінювати фінансові інструменти і вибирати найкращі способи їх застосування;
- оцінювати ефективність управління фінансовими ринками;
- формувати і розраховувати прогнозні грошові потоки і розробляти прогнозні фінансові плани;
- здійснювати альтернативний аналіз фінансових інструментів;
- оцінювати фінансовий стан учасників фінансових ринків і ринків фінансових послуг;
- визначати ризики фінансових ринків та механізми і інструменти їх запобігання;
- організовувати ефективне управління ризиками, які притаманні для фінансових ринків.
- прогнозувати негативні події на фінансових ринках для зменшення їх впливу в роботі.
- Використовувати отримані знання зі дисципліни «Фінансовий ринок» для вирішення професійних практичних завдань.

ІУ. Критерії оцінювання результатів навчання

Для оцінювання результатів вивчення студентами дисципліни протягом встановленого планом терміну, використовується комплексний підхід оцінки, на основі вимог Болонського процесу, за стобальною системою (див. табл. 1). Для оцінки ефективності засвоєння дисципліни «Фінансовий ринок» може використовуватися і звичайна вітчизняна п'яти бальна оцінка знань студентів. Згідно критеріям оцінки знань студентів за сумарним рейтингом (табл. 1) виставляється екзаменаційна оцінка.

Таблиця 1

Бали	Індекс	Традиційна оцінка
100-90	A	Відмінно
89-82	B	Дуже добре
81-75	C	Добре
74-68	D	Задовільно
60-67	E	Посередньо
59-35	Fx	Незадовільно (з правом перездачі)
34-1	F	Незадовільно з повторним прослуховуванням курсу

Основними критеріями оцінки результатів вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» є як аудиторна так і поза аудиторна робота студента. До аудиторної роботи відноситься постійне без пропусків відвідування лекцій, семінарських і практичних занять. Активна участь в проведенні семінарських і практичних занять. Ведення конспектів за темами лекцій. До поза аудиторної роботи відноситься: самостійна проробка інформаційних джерел за темою прослуханої лекції, вирішення контрольних задачок за кожною темою, підготовка реферату доповіді для семінарського заняття, виконання контрольної роботи за вибором студента у відповідності зі встановленими вимогами.

V. Засоби діагностики результатів навчання

Контроль ефективності засвоєння дисципліни «Фінансовий ринок» є невід'ємною складовою навчального процесу. Даний контроль проводиться з метою оцінки навчальних досягнень студентів в оволодінні дисципліною згідно з визначеним чинною учбовою навчальною програмою, оцінки ефективності навчального процесу, підвищення мотивації студентів до навчання.

Система контролю має комунікативну спрямованість, що дозволяє визначити рівень сформованості навичок і вмінь здійснення операцій на фінансових ринках, у сферах, які прямо не заборонені законодавством України. Дана система характеризується зв'язністю і зростаючою складністю, і включає поточний і підсумковий види контролю. Цілі та зміст різних видів контролю мають відповідати цілям, завданням та змісту навчання дисципліни. Порядок нарахування балів і виставлення оцінок під час виконання студентами контрольних завдань зумовлюється обраним видом контролю і повинен бути зручним і практичним.

Результати контролю виступають показниками успішності студентів, які можна співвідносити з очікуваними навчальними досягненнями в оволодінні дисципліни «Фінансовий ринок». *Поточний контроль* реалізується на практичних заняттях шляхом усного опитування, перевірки конспектів, виконанням тестів і контрольних робіт, різновидів самостійної роботи, зокрема написання рефератів, творчих завдань тощо. Завдання для проведення поточного контролю розробляються викладачами з урахуванням особливостей навчання дисципліни на відповідному курсі. *Підсумковий контроль* проводиться у формі іспиту/заліку, який складається письмово. Метою підсумкового контролю, що проводиться наприкінці відповідного семестру, є визначення рівня володіння студентами дисципліни «Фінансовий ринок» відповідно до рейтингової системи оцінювання знань у відповідності з табл. 1. Залік проводиться у формі відповідей комбінованого тесту, який включає наступні різновиди роботи – теоретичні визначення та

розрахункові завдання. Іспит проводиться у формі відповідей на питання екзаменаційного білету за вивченими темами та включає три теоретичних питання, задачки і тести. Обидві частини застосовуються з метою перевірки сформованості конкретних навичок і вмій оволодіння теоретичних знань з дисципліни.

VI. Програма навчальної дисципліни «Фінансовий ринок»

Тематичний план вивчення дисципліни

Таблиця 2

Структура дисципліни «Фінансовий ринок»

№	Курс: ІУ Семестр: 9 Обсяг в кредитах ЄКТС/ Всього годин у семестрі <u>6/180</u> Назва теми	Кількість годин, з них:						Примітка
		лекції (Л)	семінар. зан. (СЗ)	практ., лаб. зан. (ПЗ, ЛЗ)	інд.-конс. роб. (ІКР)	сам. роб. студ. (СРС)	форма контролю	
	Змістовий модуль I. Світове і внутрішнє фінансове середовище, фінансова система країни і її основні складові елементи. Теоретичні основи функціонування фінансової системи.							
1	Предмет та завдання курсу «Фінансовий ринок».	1,0	-	-		2,0	У	
2	Фінансова система країни, її основні функції, складові елементи, механізм регулювання.	2,0	-	-		4,0	У	
3	Фінансові інститути і міжнародні фінансові центри і їх вплив на національну фінансову систему.	2,0	-	-		6,0	У	
4	Фінансові посередники і їх функції на фінансових ринках.	3,0	-	-		10	СР	
5	Фінансові інструменти: види, поняття, класифікація, застосування.	6,0	2,0	-		20	СР	
6	Основи процентних ставок.	2,0	-	-		10	КР	
	Змістовий модуль II. Фінансові ринки і механізм їх функціонування.							
7.	Фінансові ринки – їх класифікація та характеристики	3,0	2,0	-		4,0	ПК	
8	Кредитний ринок (ринок банківських кредитів).	4,0	-	2,0		6,0	СР	
9	Фондовий ринок: ринки акцій, боргових зобов'язань (облігацій та інших довгострокових зобов'язань) з фіксованим доходом, інших фінансових інструментів і механізм їх функціонування.	4,0	2,0	2,0		6,0	СР	
10	Валютний ринок і механізм його функціонування.	4,0	2,0	2,0		6,0	СР	
11	Світові фінансові ринки та механізм їх функціонування	2,0	-	-		6,0	У	
12	Ризики операцій на фінансових ринках і методи їх хеджування. Ринки похідних інструментів (деривативів).	2,0	-	2,0		6,0	СР	
13	Аналіз фінансових ринків: фундаментальний і технічний аналіз.	3,0	-	2,0		6,0	ПК	
14	Фінансовий ринок України: основні сегменти, характеристики, ефективність, проблеми, перспективи.	5,0	2,0	-		8,0	У ПК	
15	Світова фінансова криза і її вплив на фінансовий ринок України	2,0	-	2,0		10	У ПК К	
	Взагалі	48	10	12		110		

Форми контролю: усне опитування – У; контрольна робота – КСР; перевірка конспектів – ПК; перевірка завдань для самостійної роботи – СР; тестування – Т; колоквиум – К; інші

6.1. Змістові модулі і плани лекцій

Зміст дисципліни за змістовими модулями

Для вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» розроблені змістові модулі.

Змістовий модуль 1. Світове і внутрішнє фінансове середовище, фінансова система країни і її основні складові елементи. Теоретичні основи функціонування фінансової системи.

Даний модуль містить такі теми:

Тема 1. Предмет та завдання курсу «Фінансовий ринок».

Тема 2. Фінансова система країни, її основні функції, складові елементи, механізм регулювання.

Тема 3. Фінансові інститути і міжнародні фінансові центри і їх вплив на національну фінансову систему.

Тема 4. Фінансові операції і їх основні учасники.

Тема 5. Фінансові інструменти: види, поняття, класифікація, застосування.

Тема 6. Основи процентних ставок.

Змістовий модуль 2. Фінансові ринки і механізм їх функціонування.

Даний модуль містить такі теми:

Тема 7. Фінансові ринки - їх класифікація та характеристики.

Тема 8. Кредитний ринок (ринок банківських кредитів).

Тема 9. Фондовий ринок: ринки акцій, боргових зобов'язань (облігацій та інших довгострокових зобов'язань) з фіксованим доходом, інших фінансових інструментів і механізм їх функціонування.

Тема 10. Валютний ринок і механізм його функціонування.

Тема 11. Світові фінансові ринки та механізм їх функціонування.

Тема 12. Ризики операцій на фінансових ринках і методи їх хеджування. Ринки похідних інструментів (деривативів).

Тема 13. Аналіз фінансових ринків: фундаментальний і технічний аналіз.

Тема 14. Фінансовий ринок України: основні сегменти, характеристики, ефективність, проблеми, перспективи.

Тема 15. Світова фінансова криза і її вплив на фінансовий ринок України

Перший модуль — «Світове і внутрішнє фінансове середовище, фінансова система країни і її основні складові елементи. Теоретичні основи функціонування фінансової системи», побудований за такими принципами: по-перше, студенти ознайомляться з поняттям фінансової системи країни, її основними принципами утворення і організації і її основними складовими елементами, до яких відносяться фінансові ринки і

фінансові інститути, фінансові посередники і різноманітні фінансові інструменти. В процесі засвоєння даного модуля студенти повинні ознайомитися з впливом на фінансову систему країни державної економічної і фінансової політики, з законодавчою базою, яка сформувалася в Україні і яка регулює відношення при накопиченні, кругообігу і перерозподілу фінансового капіталу. Це розкривають 1 і 2 теми даного модуля.

Студенти повинні також засвоїти, що не одна закрита фінансова система країни в сучасних умовах не може бути ефективною. Тому вони повинні ознайомитися, які існують міжнародні фінансові інститути і міжнародні фінансові центри і як вони впливають на національну фінансову систему. Про це студенти взнають вивчаючи тему 3.

Основними учасниками фінансових операцій на фінансових ринках фінансової системи країни – є держава, юридичні і фізичні особи (індивіди). Юридичні особи по-перше, різноманітні фінансові інститути, які здійснюють різноманітні операції на фінансових ринках. Які це фінансові інститути студенти дізнаються вивчаючи тему 4.

На фінансових ринках використовуються різноманітні фінансові інструменти, які забезпечують кругообіг і рух фінансового капіталу. Студенти повинні добре вивчити дані інструменти, щоб потім вміти застосовувати їх на практиці. Про це вчить тема 5.

Будь-яка фінансова система базується на науковій базі і має теоретичне обґрунтування, яке потім перевіряється на практиці. Тому необхідно знати що таке майбутня вартість і поточна вартість грошей і як вони розраховуються, що впливає на вартість грошей, що таке їх ліквідність і як вона забезпечується, що таке фінансові, ділові і інші ризики і як вони впливають на ефективність функціонування основних сегментів фінансової системи. Це студенти взнають, вивчаючи тему 6.

Вивчаючи дисципліни *другого модулю - «Фінансові ринки і механізм їх функціонування»*, студенти повинні вивчити основні поняття про фінансові ринки і основні підходи до їх класифікації з різних точок зору (грошовий ринок, ринок капіталів; кредитний ринок, фондовий ринок, валютний ринок та ін.), а також їх характеристики і механізми функціонування. Про студенти взнають, вивчаючи тему 7.

Банки є найбільші і найстаріші фінансові інститути які забезпечують потреби як економіки країни в цілому, так і окремих індивідів шляхом надання кредитів і інших операцій. Як це робиться, студенти повинні знати, вивчаючи тему 8.

На сьогодні, поруч з банківською системою, механізмом накопичення і перерозподілу фінансових ресурсів в великих масштабах є фондовий ринок, складовими якого є ринки акцій і облігацій, а також інших фінансових інструментів. Як функціонує фондовий ринок, його функції, і які механізми забезпечують інвестиції в економіку країни, студенти дізнаються вивчаючи тему 9.

Будь-яка сучасна економіка країни не може функціонувати ефективно без зв'язків з іншими країнами шляхом продажу і купівлі різноманітних товарів і послуг, а також іноземних інвестицій. Функцію передачі купівельної спроможності від країни до країни, функцію ліквідності країни і інші функції виконують валютні ринки. З теоретичними і практичними засадами функціонування валютного ринку студенти ознайомляться вивчаючи тему 10. На сьогодні в світі сформувалася система світових фінансових ринків, яка забезпечує потреби в фінансових ресурсах урядів, великих банків, транснаціональних корпорацій та ін. Про структуру світових фінансових ринків, їх основних учасників, і фінансові інструменти, які на них використовуються, студенти отримають знання, вивчаючи тему 11. Будь-які операції на фінансових ринках, пов'язані з різноманітними ризиками. Вивчаючи тему 12 студенти ознайомляться з видами ризиків фінансових ринків і методами і інструментами їх зменшення, такими, як: хеджуванням, страхування та ін..

Для успіху операцій на фінансових ринків необхідно мати джерела надійної поточної і прогнозованої інформації. Для отримання такої інформації використовується різноманітні методи аналізу стану фінансових ринків. Основними методами такого аналізу є фундаментальний (фінансовий) і технічний аналізи. З теоретичними і практичними засадами даних видів аналізу студенти ознайомляться, вивчаючи тему 13. З здобуттям незалежності головною проблемою, яку необхідно вирішити в Україні, стало створення ефективною фінансовою системою (кредитного ринку, фондового ринку, валютного ринку тощо). Які складові фінансової системи України, як вона регулюється і функціонує, які основні проблеми і напрями оптимізації студенти ознайомляться вивчаючи тему 14.

На сьогодні актуальним є визначення можливості запобігання фінансових криз як в світовому і регіональному масштабі, так і на рівні окремої країни. Для цього необхідно визначати основні чинники, які можуть спричинити такі явища і вміти прогнозувати основні тенденції в фінансово-економічних системах. Про це викладено в темі 15.

Плани лекцій

Змістовий модуль I. Світове і внутрішнє фінансове середовище, фінансова система країни і її основні складові елементи. Теоретичні основи функціонування фінансової системи.

Тема 1. Предмет та завдання курсу «Фінансовий ринок».

Предмет і завдання дисципліни «Фінансовий ринок», її місце в системі економічної підготовки національних кадрів. Зв'язок курсу з іншими економічними дисциплінами.

Структура курсу. Види аудиторної та самостійної роботи студентів. Процедура перевірки знань. Пояснення до виконання контрольної роботи. Необхідна література для самостійної роботи.

Джерела інформації:1-71

Тема 2. Фінансова система країни, її основні функції, складові елементи, механізм регулювання.

Фінансове середовище: поняття, характеристики, основні складові, основні тенденції. Фінансові потоки. Поняття «фінансова система» країни з економічної і з організаційно-правової точок зору. Структура фінансової системи. Функції фінансової системи і її еволюція. Формування фінансової системи і забезпечення її ефективності. Центральний банк як основа фінансової системи.

Роль держави в регулюванні фінансової системи країни. Основні інструменти регулювання. Функції державних органів регулювання.

Джерела інформації 32, 35, 41, 43, 46, 50, 54, 56, конспект

Тема 3. Фінансові інститути і міжнародні фінансові центри і їх вплив на національну фінансову систему.

Світова фінансова система, її роль і розвиток. Найважливіші світові фінансові центри: Нью-Йорк, Лондон, Токіо та інші. Критерії за якими визначаються фінансові центри світовими. Міжнародні фінансові ринки.

Міжнародні кредитно фінансові установи. Банки. Світовий банк реконструкції і розвитку. Європейський банк реконструкції і розвитку. Небанківські світові фінансові інститути. Міжнародний валютний фонд. Міжнародні страхові компанії. Міжнародні біржі. Багатонаціональні корпорації. Фінансове посередництво і фінансові посередники на міжнародних фінансових ринках.

Міжнародні фінансові інститути в Україні: Міжнародний валютний фонд, Міжнародні банки і управляючі портфелями активів: МВФ, ЄБРР, СБРР, Фінансова корпорація, фонди. Вплив міжнародних фінансових організацій на розвиток економіки України: позитивні і негативні моменти.

Джерела інформації:32, 35, 41, 43, 46, 49, 50, 54, 56, 71, конспект

Тема 4. Фінансові посередники і їх функції на фінансових ринках.

Пряме і непряме фінансування. Види фінансового посередництва. Класифікація фінансових посередників: депозитно-ощадні інститути (банки та ін.); договірні ощадні інститути; інвестиційні інститути; біржі; інші види фінансових посередників.

Банки і їх основні функції. Банківська система в Україні.

Страховий ринок. Страхові компанії їх основні функції і призначення. Основні галузі і види страхування.

Пенсійні фонди їх види і призначення. Система пенсійного забезпечення розвинених країн і в Україні.

Інститути спільного інвестування (ІСІ): відкриті, інтервальні і закриті. Диверсифіковані ІСІ. Пайові інвестиційні фонди. Корпоративні інвестиційні фонди. Взаємні фонди. Хедж – фонди. Інвестиційні банки і їх функції. Фірми, що управляють активами.

Біржі: товарні, фондові, валютні, біржі ф'ючерсів і опціонів.

Лізингові компанії. Лізинг: поняття, класифікація видів, механізм застосування. Основні відмінності від оренди, банківського кредиту і кредиту покупців. Економічне обґрунтування лізингової угоди. Лізингові платежі. Основні переваги і недоліки лізингових операцій.

Фактор компанії (фактор–банки). Факторинг: поняття, класифікація видів, механізм застосування. Економічне обґрунтування факторингової операції. Основні переваги.

Форфейтинг: поняття, механізм застосування. Основні переваги.

Фірми, що надають інформаційні послуги.

Джерела інформації: 2-4, 7-9, 11, 18, 19, 31, 32, 45, 46, 49, 54, 56, конспект

Тема 5. Фінансові інструменти: види, поняття, класифікація, застосування.

Фінансові активи - поняття. Матеріальні і нематеріальні активи. Основні поширені фінансові інструменти. Класифікація фінансових інструментів: інструменти грошового ринку і ринку капіталу, основні відмінності і характеристики. ***Інструменти грошового ринку:*** обігові сертифікати банківських депозитів, комерційні папери (казначейські векселі, короткострокові казначейські векселі і облігації, цінні папери урядових агентств, депозитні сертифікати, євродоларові депозитні сертифікати та ін.), банківські акцепти, угоди про зворотній викуп, короткострокові комерційні зобов'язання, короткострокові муніципальні облігації, урядові резервні фонди, валюта (іноземна і власна), ***Інструменти ринку капіталу:*** акції, заставні, облігації корпорацій, цінні папери уряду, цінні папери урядових установ, споживчі та банківські комерційні позички.

Похідні інструменти (деривативи). Поняття «дериватив» (похідний цінний папір). Види деривативів. Ф'ючерси (валютні, товарні, на цінні папери та ін.), їх характеристики і застосування. Опціони: види («права», варанти, опціони «пут» і «кол» та ін.), класифікація, характеристики, застосування. Форварди: поняття, використання. Свопи. Опціони на ф'ючерси.

Іпотечні цінні папери: заставні, іпотечні сертифікати, іпотечні облигації. Емісія іпотечних цінних паперів їх розміщення на ринку і обіг.

Єврооблигації, євроакції та інші єропапери: поняття, використання.

Джерела інформації: 4, 12, 13, 15, 19, 21, 24, 28, 29, 31, 32, 34-36, 39, 41, 44, 49, 51-53, 55-57, конспект

Тема 6. Основи процентних ставок.

Розуміння процентних ставок. Вимірювання процентних ставок. Поняття поточної вартості. Доход на момент погашення. Інші вимірники процентних ставок. Поточний доход. Доход на дисконтній основі. Курси облигацій і процентні ставки.

Відмінність між процентними ставками і віддачею. Відмінність між реальними та номінальними процентними ставками.

Простий підхід до вибору портфеля: теорія попиту на активи. Визначення попиту на активи. Придбання майна (багатство). Сподівані доходи. Ризик. Ліквідність. Теорія попиту на активи. Вигоди диверсифікації.

Поведінка процентних ставок. Система позичкових коштів, пропозиція і попит на ринку облигацій. Криві попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Аналіз попиту і пропозиції. Зміни рівноважних процентних ставок. Переміщення кривої попиту на облигації. Переміщення кривої пропозиції на облигації. Зміни у рівноважній процентній ставці. Система переваги ліквідності: пропозиція і попит на ринку грошей. Зміни у рівноважних процентних ставках. Переміщення кривої попиту на гроші. Переміщення кривої пропозиції грошей. Зміни у рівноважній процентній ставці. Прогнозування процентних ставок. Чи може вищий темп зростання пропозиції грошей знижувати процентні ставки?

Ризикова та строкова структура процентних ставок. Ризикова структура процентних ставок. Ризик невиконання зобов'язань. Ліквідність. Строкова структура процентних ставок. Криві доходу. Гіпотеза сподівань. Теорія сегментних ринків. Теорія домінантного середовища.

Джерела інформації: 30 - 32, 35, 40, 50, 51, 52, 56, конспект

Змістовий модуль 2. Фінансові ринки і механізм їх функціонування.

Тема 7. Фінансові ринки - їх класифікація та характеристики

Характеристика фінансових ринків і їх класифікація. Грошовий ринок: поняття, основні інструменти, механізм функціонування. Ринок капіталів: поняття, основні інструменти, механізм функціонування. Кредитний ринок (ринок банківських кредитів). Валютний ринок. Фондовий ринок. Ринок дорогоцінних металів. Внутрішній і зовнішній

фінансові ринки (іноземний ринок). Первинний і вторинний ринки: поняття, основні характеристики і відмінності. Взаємозв'язок між первинним і вторинним ринками. Перший, другий, третій і четвертий ринки. Біржовий і позабіржовий ринки: поняття, основні характеристики і відмінності. Міжнародний фінансовий ринок. Фінансові ринки України: види, класифікація, характеристики, механізм функціонування.

Джерела інформації: 30 - 32, 35, 40, 46, 50, 51, 52, 54, 56, конспект

Тема 8. Кредитний ринок (ринок банківських кредитів).

Необхідність та сутність кредиту. Загальні передумови, економічні та інші чинники необхідності кредиту. Цілі кредиту. Кредитні відношення. Принципи кредитування. Форми, види та функції кредиту. Характеристики основних форм кредитів.

Фінансові посередники на кредитному ринку. Банки. Функції банків. Банківське кредитування: політика і техніка надання кредитів. Види позичок, банками, які надаються банками: позички фінансовим установам, іпотечні позички, сільськогосподарські позички, позички торговельним і промисловим компаніям, позички приватним особам, лізингове фінансування, фінансування зовнішньої торгівлі (факторинг), форфейтинг. Основні правила кредитування. Кредитна політика банку. Основні етапи кредитування. Кредитний аналіз позичальника. Визначення кредитоспроможності. Складання кредитного договору. Забезпечення під кредит. Джерела інформації про позичальника. Структура кредитного договору. Перевірка кредитів. Робота з проблемними кредитами..

Кредитування підприємницьких фірм. Види кредитів. Короткострокові кредити. Кредити на поповнення ТМЗ, які самоліквідуються. Кредити під оборотний капітал. Проміжні кредити під будівництво. Кредити ділерам за цінними паперами. Кредити роздрібним торговцям. Кредити під забезпечення активами.

Довгострокові кредити підприємницьким фірмам. Строкові кредити. Револьверне кредитування. Проектне кредитування. Кредити на придбання інших підприємницьких фірм.

Аналіз кредитних заявок підприємницьких фірм. Аналіз фінансової звітності позичальника. Контроль за витратами з боку позичальника. Операційна ефективність позичальника. Реалізація продукції, послуг позичальником, як здатність ефективного управління. Розрахунок коефіцієнтів платоспроможності. Коефіцієнти покриття. Показники ліквідності і її значення для позичальника. Показники прибутковості.

Споживче і іпотечне кредитування. Іпотечне кредитування. Кредити під заставу жилих приміщень і їх відмінні кредити. Кредити по кредитним карткам.

Споживче кредитування. Оцінка заявки на отримання споживчого кредиту. Бальна система оцінки заявок на споживчі кредити (кредитний скорінг). Процентні ставки і інші умов споживчих кредитів.

Кредити під заставу нерухомості. Іпотечне кредитування і основні метрологічні засади. Процентні ставки за кредитами під заставу жилих приміщень.

Банківська система України. Центральний банк і його функції. Комерційні банки. Небанківські фінансові посередники кредитного ринку.

Світова комерційна банківська справа. Розвиток світової банківської справи. Основні тенденції в міжнародній банківській справі. Міжнародна банківська діяльність. Загальносвітові організаційні форми і операції. Міжнародна банківська справа. Національні банківські системи і принципи взаємної користі. Форми міжнародного представництва.

Достатність капіталу і вимоги до капіталу банку. Вимоги до капіталу з врахуванням ризику. Базельська угода. Застосування вимог.

Джерела інформації: 3, 10, 12-15, 18, 20-23, 28, 29, 32, 40, 41, 43, 46, 47, 49, 55, 64, конспект.

Тема 9. Фондовий ринок: ринки акцій, боргових зобов'язань (облігацій та інших довгострокових зобов'язань) з фіксованим доходом, інших фінансових інструментів і механізм їх функціонування.

Ринок акцій. Функції ринку акцій. Механізм функціонування ринку акцій. Емісія акцій. Фінансування за допомогою емісії акцій. Емітенти і емісія звичайних акцій. Переважне право купівлі акцій. Емісія акцій з переважним правом купівлі. Теорія агентських відношень. Привілейовані акції з плаваючою процентною ставкою. Вибір між облігаціями, привілейованими і звичайними акціями. Фактори, які враховуються при виборі джерел фінансування.

Основні принципи управління активами і пасивами. Ризики, пов'язані з інвестуванням у фінансові активи: ризик неплатоспроможності, інфляційний ризик, ризик обмінних курсів, реінвестиційний ризик, ризик дострокового відзиву, ризик ліквідності. Природа зобов'язань. Класифікація зобов'язань. Проблема ліквідності. Загальні принципи управління активами і пасивами. Принципи управління для інститутів без фіксованих зобов'язань. Первинний і вторинний ринки акцій. Позабіржовий і біржовий ринки акцій. Ринкові індекси і індикатори: поняття, види, розрахунок, застосування.

Ринок акцій в Україні. Емітенти акцій. Розміщення на фінансовому ринку емісії акцій. Регулювання ринку акцій.

Ринок боргових зобов'язань (облігацій). Основні характеристики облігацій. Казначейські цінні папери. Облігації корпорацій. Забезпечення випуску облігацій. Погашення облігацій. Інші характеристики облігацій: конвертовані і облігації які замінюються; боргові облігації з варантом; зворотні облігації; цінні папери з плаваючою процентною ставкою; особливості високо доходних облігацій. Кредитний рейтинг.

Муніципальні цінні папери. Облігації під загальне зобов'язання. Доходні облігації. Єврооблігації. Привілейовані акції. Заставні і цінні папери забезпечені заставними. Заставні (іпотека). Характеристика грошового потоку іпотечної позички. Часткові іпотечні облігації. Структуровані іпотечні облігації. Іпотечні облігації з купоном, який відокремлюється. Цінні папери, забезпечені активами.

Оцінка облігацій. Співвідношення ціни облігації і строку до погашення у випадку незмінної процентної ставки. Причини змін ціни облігацій. Котирування цін облігацій. Накопичений процент. Традиційні міри доходності облігацій. Поточна доходність. Доходність до погашення. Доходність до відзиву. Потенціальні джерела грошового доходу облігацій.

Міри доходності портфеля облігацій. Середньозважена дохідність портфеля. Внутрішня ставка доходності портфеля облігацій. Повна доходність. Вирахування повної доходності облігацій. Використання повної доходності (горизонтальний аналіз). Повна доходність і мінливість ціни облігацій.

Мінливість цін облігацій без опціонів. Фактори, які впливають на мінливість ціни облігацій. Характеристики мінливості ціни. Фактори, які впливають на доходність облігацій. Базисна процентна ставка. Тимчасова структура процентних ставок.

Ринки облігацій. Специфіка розміщення облігацій на ринку.

Портфельне управління як сучасний елемент функціонування фінансових ринків. Поняття інвестиційного портфеля. Види портфелів. Основні функції портфелів. Теорія портфеля Марковіца. Ризик і доход цінних паперів. Вимірювання ризиків інвестиційного портфеля. Вимірювання доходності інвестиційного портфеля.

Джерела інформації: 1, 4-6, 8, 9, 11, 19, 24, 31, 35, 36, 39, 44, 46, 48, 51-56, 58-63, конспект.

Тема 10. Валютний ринок і механізм його функціонування.

Природа валютного ринку. Поняття валютного ринку і його види. Валютні курси. Валютні курси у довгостроковому періоді. Чинники, що впливають на валютні курси у довгостроковому періоді. Визначення валютного курсу у короткостроковому періоді. Механізми валютного ринку. Інструменти валютного ринку. Спот-курс. Валютні форварди. Валютні свопи. Валютні ф'ючерси і опціони.

Операції на валютному ринку. Передача купівельної спроможності. Хеджування і спекуляція. Покритий процентний арбітраж. Спекуляції на зміни процентних ставок. Валютні операції центральних банків.

Визначення курсу «спот» (курс валюти за касовими угодами). Вільно плаваючі курси. Фіксовані курси. Курси, які контролюються.

Паритетні взаємовідношення і ринок термінових угод. Паритет купівельної спроможності. Ефект Фішера. Міжнародний ефект Фішера. Паритет процентної ставки. Система паритетних умов.

Прогнозування валютних курсів. Чинники які впливають на валютні курси. Альтернативні підходи до прогнозуванню обмінних курсів. Визначення курсу «форвард» для прогнозування майбутніх курсів «спот».

Міжнародний валютний ринок і операції на ньому. Валютний ділінг.

Валютний ринок в Україні. Механізм функціонування валютного ринку в Україні. Українська міжбанківська валютна біржа.

Джерела інформації: 1, 3, 10, 15, 16, 17, 25, 27, 32, 33, 34, 35, 37, 41, 42, 46, 49, 50, 56, 57, 65, конспект

Тема 11. Світові фінансові ринки, їх характеристики та функціонування

Міжнародні фінансові ринки: поняття, основні інструменти, механізм функціонування. Міжнародний валютний ринок. Структура валютних ринків і їх учасники. Міжнародний грошовий ринок. Паритет купівельної спроможності. Ринок євро кредитів і євровалют: синдиковані євро кредиті, євро кредити з приміткою про валютний опціон. Процентні ставки по євро кредитам. Процентний диференціал. Міжнародний ринок капіталів. Операції на міжнародних валютних ринках: валютний ділінг. Міжнародні ринки цінних паперів: види, характеристики, механізм функціонування.

Джерела інформації: 30 - 32, 35, 40, 46, 50, 51, 52, 54, 56, конспект

Тема 12. Ризики операцій на фінансових ринках і методи їх хеджування на ринках похідних інструментів (деривативів).

Ризики фінансових ринків: поняття, види, класифікація. Фінансові і ділові ризики. Механізми і інструменти хеджування ризиків. Внутрішні інструменти. Зовнішні інструменти. Система і механізми хеджування ризиків. Ф`ючерсні ринки. Ф`ючерсні контракти на цінні папери. Хеджери і спекулянти. Розрахункова (клірингова палата). Система захисту проти потенціальних втрат при здійсненні ф`ючерсних угод: початкова маржа, кліринг, підтримуюча маржа. Фінансові ф`ючерси: процентні ф`ючерси, ф`ючерсні контракти на ринкові індекси. Оцінка ф`ючерсних контрактів. Використання ф`ючерсів в управлінні інвестиціями. Індексний арбітраж.

Біржові і позабіржові опціони. Різниця між опціонами і ф'ючерсами. Основні параметри фондових опціонів. Ціна опціону. Характеристика прибутку і збитку опціонів. Опціонні стратегії. Опціони на ф'ючерси. Форварди: поняття, застосування.

Ринки валютних похідних інструментів. Методи хеджування валютних ризиків. Валютні ф'ючерси. Ринки ф'ючерсів: роль біржі. Вимоги маржі. Захист від банкрутства. Захист від невиконання зобов'язань. Система клірингу. Умови контракту. Ринкові котирування. Купівля, продаж і ліквідація ф'ючерсної позиції.

Валютні опціони. Ринкові котирування опціонів. Фактори, які контролюють опціонні премії. Спекуляції з опціонами «кол». Порівняння опціонів і ф'ючерсних контрактів. Опціони за ф'ючерсами. Валютні свопи.

Адміністративні механізми захисту від валютних ризиків. Роль центробанку в забезпеченні стабільності національної валюти. Інтервенція на валютних ринках і пропозиція грошей. Нестерилізована інтервенція. Стерилізована інтервенція.

Джерела інформації: 30 - 35, 37, 40, 41, 45, 46, 50, 51, 52, 54, 56, конспект

Тема 13. Аналіз фінансових ринків: фундаментальний і технічний аналіз.

Фундаментальний (фінансовий) аналіз. Функції і задачі фундаментального аналізу фінансових ринків. Джерела інформації для проведення аналізу. Показники фундаментального аналізу. Аналіз валютного ринку. Основні фактори, які впливають на курс валюти. Аналіз фондового ринку. Аналіз ринку банківських кредитів. Аналіз ринку дорогоцінних металів. Обробка результатів аналізу. Використання результатів аналізу для прогнозування і планування фінансової діяльності.

Технічний аналіз фінансових ринків. Поняття і основні цілі технічного аналізу фінансових ринків. Застосування технічного аналізу для аналізу фондового і валютного ринків. Основні концепції, які лежать в основі технічного аналізу: теорія Доу; концепція активності торговельних операцій; концепція індикаторів (акцій символів); концепція технічних індикаторів; індекс упевненості; хвильова теорія Еліота. Прийоми і методи технічного аналізу. Застосування результатів технічного аналізу для прогнозування фінансових показників.

Джерела інформації: 30 - 35, 37, 40, 41, 45, 46, 50, 51, 52, 54, 56, 60, 62, 63, 65-67, 69, 70, конспект

Тема 14. Фінансовий ринок України: основні сегменти, характеристики, ефективність, проблеми, перспективи

Валютний ринок України. Валютне регулювання в Україні. Поняття, завдання та форми організації регулювання. Відкриття та функціонування в уповноважених банках рахунків банків кореспондентів в іноземній валюті. Порядок відкриття банками рахунків у

іноземній валюті. Організація валютного ринку України. Види валютних операцій в Україні.

Кредитний ринок України (ринок банківських кредитів). Кредитна система України. Фінансові посередники грошового ринку. Національний банк України: завдання, функції. Комерційні банки. Регулювання банківської системи. Кредитна політика: довгострокове і короткострокове кредитування в Україні.

Фондовий ринок України: ринок акцій, ринок облігацій, ринок похідних інструментів. Основні учасники фондового ринку в Україні. Біржовий та позабіржовий ринки. Механізм регулювання фондового ринку в Україні.

Джерела інформації: 1-29, 36, 39, 43, 45, 46, 54, 56, 57, конспект.

Тема 15. Світова фінансова криза і її вплив на фінансовий ринок України

Основні види фінансових криз і катастроф і їх характеристики. Регіональна світова фінансова криза 1998 року, основні чинники і наслідки. Світова фінансова криза 2008 року – основні чинники і тенденції. Заходи провідних країн щодо її переборювання.

Фінансово економічна криза в Україні 2008-2009 років. Основні чинники. Вплив світової фінансової кризи на фінансовий ринок України. Стан банківської, валютної і інвестиційної системи України. Заходи керівних органів – Президента, НБУ, і уряду щодо її переборювання. Негативні тенденції і помилки.

Необхідність прогнозування негативних тенденцій в фінансовій системі. Можливість прогнозування кризових явищ. Моделювання фінансових «бульок» та ринкових крахів.

Джерела інформації: 33, 34, 37, 41, 42, конспект.

6.2. Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять

Змістовий модуль I. Світове і внутрішнє фінансове середовище, фінансова система країни і її основні складові елементи. Теоретичні основи функціонування фінансової системи.

Тема 5. Семінарське заняття на тему: «Фінансові інструменти і їх використання в фінансовій діяльності» -- 2,0 год.

План семінарських занять:

1. Фінансові активи: поняття, види, застосування, відмінності.
2. Фінансові інструменти ринку грошей і ринку капіталів
3. Похідні фінансові інструменти
4. Інструменти світового фінансового ринку

Джерела інформації: 4, 12, 13, 15, 19, 21, 24, 28, 29, 31, 32, 34-36, 39, 41, 44, 49, 51-53, 55-57, конспект

Змістовий модуль 2. Фінансові ринки і механізм їх функціонування.

Тема 7. Семінарське заняття на тему: «Фінансові ринки країни – їх класифікація та характеристики» – 2,0 год.

План семінарських занять:

1. Грошовий ринок та його характеристика.
2. Ринок капіталів та його характеристика.
3. Первинний і вторинний ринки та їх характерні особливості.
4. Біржовий і позабіржовий ринки та їх характерні особливості.
5. Світовий фінансовий ринок та його характеристика.

Джерела інформації: 30 - 32, 35, 40, 46, 50, 51, 52, 54, 56, конспект

Практичне заняття за темою 8. Вирішення фінансових задачок – 2 год.

Тема 9. Семінарське заняття на тему: «Фондовий ринок як механізм залучення інвестицій» – 2,0 год.

План семінарських занять:

1. Фінансові інструменти і їх використання в залученні інвестицій.
2. Функції ринку акцій і механізм функціонування даного ринку. Акції: поняття, види, застосування. Оцінка акцій.
3. Фінансування діяльності компаній за допомогою акцій.
4. Біржовий і позабіржовий ринки акцій.
5. Ризики пов'язані з акціями і їх вимірювання.
6. Ринок акцій в Україні: основні тенденції розвитку і проблеми.
7. Ринок облігацій. Облігації: поняття, види, механізм застосування.
8. Корпоративне фінансування за допомогою облігацій.
9. Оцінка облігацій.
10. Доходність облігацій і її вимірювання.
11. Фактори, які впливають на доходність облігацій.

Практичне заняття за темою 9 - з оцінки цінних паперів – 2 год.

Вирішення фінансових задачок.

Джерела інформації: 1, 4-6, 8, 9, 11, 19, 24, 31, 35, 36, 39, 44, 46, 48, 51-56, 58-63, конспект .

Тема 10. Семінарське заняття на тему: «Національний і світовий валютний ринок» – 2,0 год.

План семінарських занять:

1. Природа валютного ринку і його функції.
2. Обмінні курси.
3. Інструменти валютного ринку.
4. Спот - курс, форвард, свопи.
5. Операції на валютному ринку.
6. Паритетні взаємовідношення.
7. Системи валютних курсів.
8. Валютний ділінг.
9. Валютний ринок України.

Джерела інформації: 1, 3, 10, 15, 16, 17, 25, 27, 32, 33, 34, 35, 37, 41, 42, 46, 49, 50, 56, 57, 65, конспект

Практичне заняття за темою 10. Вирішення фінансових задачок – 2 год.

Тема 12. Практичне заняття за темою – 2,0 год. Вирішення задачок по застосуванню інструментів хеджування ризиків.

Джерела інформації: 30 - 35, 37, 40, 41, 45, 46, 50, 51, 52, 54, 56, конспект

Тема 13. Практичне заняття – 2,0 год.

1. Ознайомлення з інструментами технічного аналізу фінансових ринків.
2. Ознайомлення з інструментами фундаментального аналізу фінансових ринків.

Джерела інформації: 30 - 35, 37, 40, 41, 45, 46, 50, 51, 52, 54, 56, 60, 62, 63, 65-67, 69, 70, конспект

Тема 14. Семінарське заняття на тему: «Фінансовий ринок України: структура, розвиток, основні проблеми, шляхи оптимізації» -- 2,0 год.

План семінарських занять:

1. Основні сегменти фінансового ринку України. Валютний ринок. Ринок банківських кредитів. Фондовий ринок.
2. Механізм регулювання фінансового ринку в Україні.
3. Основні напрямки розвитку. Основні тенденції розвитку і проблеми.

Джерела інформації: 1-29, 36, 39, 43, 45, 46, 54, 56, 57, конспект.

Тема 15. Колоквіум на тему «Світова фінансова криза, її основні чинники та її вплив на фінансову систему України» - 2, 0 год.

1. Види фінансових криз та їх характеристики.
2. Основні чинники регіональних та світових фінансових криз.
3. Чи можливо своєчасно прогнозувати такі кризи?
4. Фінансово-економічна криза в Україні, основні чинники та тенденції.

5. Основні заходи органів регулювання з переборювання фінансово-економічної кризи в Україні, помилки і прорахунки.

Джерела інформації: 33, 34, 37, 41, 42, конспект.

6.3. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Для забезпечення засвоєння дисципліни «Фінансовий ринок», окрім аудиторної роботи, передбачена самостійна робота студентів з літературними джерелами за темами дисципліни. Засвоєнню допоможе наступний підхід.

По-перше, студенти повинні уважно розглянути питання для самоперевірки, проробити відповідні літературні джерела і після цього дати на питання відповіді.

По-друге, передбачено виконання контрольної роботи. Питання для самоперевірки до кожної теми наведені нижче. Теми контрольних (курсних) робіт виконуються у відповідності із встановленими вимогами. Студенти вибирають на свій розсуд будь-яку тему, проробляють відповідні джерела і проводять теоретичні і практичні дослідження.

Тема 1. Питання для самоперевірки:

1. Що вивчає дисципліна «Фінансовий ринок»?
2. З яким дисциплінами пов'язана дисципліна «Фінансовий ринок» і в чому полягають дані зв'язки?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою
2. Розкрити зміст понять: предмет дисципліни «Фінансовий ринок», об'єкт та предмет вивчення дисципліни «Фінансовий ринок», мета вивчення дисципліни «Фінансовий ринок», завдання вивчення дисципліни «Фінансовий ринок».

Джерела інформації: 1-71

Тема 2. Питання для самоперевірки:

1. Що розуміється під фінансовою системою країни? Які складові включає така система?
2. Які точки зору поняття «фінансова система країни»?
3. Що таке фінансовий потік в фінансовій системі? Які напрямки руху фінансових потоків в фінансовій системі?
4. Які основні функції фінансової системи країни?
5. Чому Центральний банк країни є основою для будь-якої фінансової системи країни?
6. В чому полягає основна роль держави при регулюванні функціонування фінансової системи країни?

7. Які основні функції держави при регулюванні фінансової системи країни?
8. Як регулюється фінансова система України?
9. Як регулюється фінансова система розвинених країн (для прикладу США, Німеччини, Японії та ін.)?
10. З чим пов'язана необхідність лібералізації фінансової системи країни?
11. Деякий вкладник поклав на банківський рахунок 1000 дол., а Ви отримаєте в даному банку позику (кредит) на таку саму суму. Прослідкуйте маршрут руху грошових потоків, які при цьому утворюються за допомогою малюнку.
12. Приведіть приклад переміщення грошових ресурсів за часом через фінансову систему. Чи існує більше ефективний спосіб переміщення даних ресурсів?
13. Приведіть приклад перенесення ризику в фінансовій системі.
14. Яким чином фінансова система країни сприяє надійності економіки і процвітанню капіталістичного суспільства?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розкрити зміст понять: «фінансове середовище», «фінансова система країни», «фінансовий потік», «складові фінансової системи», «функція держави регулювання фінансової системи».

Джерела інформації 32, 35, 41, 43, 46, 50, 54, 56, конспект

Тема 3. Питання для самоперевірки:

1. Що розуміється під світовою фінансовою системою? Які основні складові даної системи?
2. Під впливом яких факторів формується і розвивається світова фінансова система? Які основні напрямки її розвитку?
3. Який вплив оказує світова фінансова система на фінансову систему конкретної країни?
4. Які основні тенденції розвитку світової фінансової системи?
5. З чим пов'язана тенденція зміни пріоритетів залучення грошових коштів від банківського сектору на інші фінансові ринки?
6. Які наслідки має глобалізація і інтернаціоналізація для фінансової системи конкретної країни?
7. Що уявляє собою Міжнародний Валютний Фонд, і які функції і задачі він виконує на сучасному етапі?

8. Який основний принцип функціонування МВФ і звернення країн-учасниць до нього за допомогою?

9. З якою метою був створений Європейський Банк Реконструкції і Розвитку (ЄБРР) і які функції і задачі він виконує?

10. Які вимоги по кредитуванню пред'являє МВФ, а які ЄБРР?

11. Що таке Паризький і Лондонський клуби кредиторів? Хто їх створив і хто є їх учасниками? Які основні функції даних клубів?

12. Яка участь України в МВФ і в ЄБРР?

13. Що розуміється під світовим фінансовим центром? Який шлях повинний пройти фінансовий центр країни, щоб стати світовим фінансовим центром?

14. Які вимоги пред'являються з боку світової спільноти до міжнародних фінансових центрів?

15. Які основні міжнародні фінансові центри Ви знаєте і на яких операціях вони спеціалізуються?

16. Як впливають світові фінансові і не фінансові інститути на Україну?

17. Що таке «депозитарна розписка» для чого і коли вона застосовується?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «міжнародне фінансове середовище», «світова фінансова система», «складові елементи світової фінансової системи», «тенденції розвитку світової фінансової системи», «глобалізація світових фінансів», «інтернаціоналізація світових фінансів», «міжнародний фінансовий центр», «міжнародна фінансова установа», «депозитарна розписка».

Джерела інформації: 32, 35, 41, 43, 46, 49, 50, 54, 56, 71, конспект

Тема 4. Питання для самоперевірки:

1. Кого можна назвати фінансовим посередником?

2. Яку роль і функції виконують фінансові посередники на фінансових ринках?

3. Які види фінансового посередництва розрізняють за участю в операціях фінансових посередників?

4. Який зиск отримують клієнти від фінансового посередництва?

5. За якими знаками класифікуються фінансові посередники?

6. Що таке депозитні інститути? Які фінансові послуги надають дані фінансові посередники?

7. Що таке договірні ощадні фінансові інститути? Які фінансові послуги надають дані фінансові посередники?

8. Що таке інвестиційні інститути? Які функції вони виконують? Хто до них відноситься?

9. Що таке фондова, валютна, ф'ючерсна біржа? Які послуги надають дані установи?

10. Які цілі і функції страхового ринку в фінансовій системі?

11. Які вили посередників здійснюють свою діяльність на страховому ринку?

12. Які види послуг надають страхові компанії?

13. Чому так важливі страхові послуги на фінансових ринках?

14. Який механізм регулювання страхових послуг в Україні?

15. Що таке хедж-фонди? Які особливості їх діяльності?

16. Що таке взаємні фонди? Які особливості їх діяльності?

17. Що таке інститути спільного інвестування? Які функції вони виконують?

18. Як здійснюється регулювання діяльності фінансових посередників в Україні?

19. Які види пенсійного забезпечення Ви знаєте? Які функції виконують пенсійні фонди?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «фінансовий посередник», «дилер», «брокер», «хеджер», «спекулянт», «депозитний фінансовий інститут», «договірний фінансовий інститут», «інвестиційний інститут», «біржа», «інститут спільного інвестування», «фонд», «хедж - фонд».

Джерела інформації: 2-4, 7-9, 11, 18, 19, 31, 32, 45, 46, 49, 54, 56, конспект

Тема 5. Питання для самоперевірки:

1. Що розуміється під фінансовим активом? Яка різниця між фінансовим і матеріальним активами?

2. Що розуміється під пайовим фінансовим активом? Що дає володіння таким активом для інвестора? Приведіть приклади пайових активів і дайте ім. коротку характеристику?

3. Що розуміється під борговим фінансовим активом? Що дає володіння таким активом для інвестора? Приведіть приклади боргових активів і дайте ім. коротку характеристику?

4. Що розуміється під спекулятивним фінансовим активом? Що дає володіння таким активом для інвестора? Приведіть приклади спекулятивних фінансових активів і дайте їм коротку характеристику?

5. Що розуміється під похідними фінансовими інструментами? Яка різниця між похідними фінансовими інструментами і реальними фінансовими інструментами?

6. Що таке ф'ючерс? Як і для чого він використовується? Приведіть приклади застосування валютних і товарних ф'ючерсів, ф'ючерсів на цінні папери і на фондові індекси.

7. Що таке опціон? Як і для чого він використовується? Які види опціонів використовуються на фінансових ринках? Приведіть приклади застосування валютних опціонів, опціонів на цінні папери.

8. Що таке американський і європейський опціони? Яка між ними різниця? Який з них має переваги для інвесторів?

9. Що таке форвардний контракт? Як і для чого він використовується? Які відмінності між ф'ючерсом і форвардом?

10. Який основний підхід до вибору того чи іншого фінансового інструмента? Які основні принципи при цьому використовуються?

11. Як здійснюються угоди на фондовому ринку з використанням різних інструментів?

12. Як здійснюються угоди на валютному ринку з використанням різних інструментів?

13. Які види фінансових інструментів з фіксованим доходом Ви знаєте? Дайте ним характеристики, а також вкажіть схожість і відмінність? Що розуміється під поняттям «гібридний інструмент»?

14. Що розуміється під конвертованими фінансовими інструментами? Приведіть приклади таких інструментів і дайте ним характеристики? Чому такі фінансові інструменти користуються увагою з боку інвесторів?

15. Що таке вексель? Які види векселів Ви знаєте і для чого вони використовуються?

16. Що таке депозитний сертифікат? Для чого і ким він використовується? Що дає його використання фінансовій установі і її клієнту?

17. Що таке чек? Які види чеків Ви знаєте і як вони використовуються?

18. Які основні відмінності між векселями і чеками?

19. Що таке «акція»? Які види акцій Ви знаєте і в чому їх відмінності? Які основні ознаки акцій?

20. Що таке «облігація» і які види облігацій Ви знаєте? Які основні ознаки облігацій?

21. В чому полягає різниця між акціями і облігаціями, а в чому її немає?

22. Як оцінюються акції і облігації?

23. Що таке банківський акцепт?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «актив», «матеріальний актив», «фінансовий актив», «борговий фінансовий актив», «пайовий фінансовий актив», «акція», «облігація», «ф`ючерс», «форвард», «своп», «гібридний фінансовий інструмент», «вексель», «чек», «банківський акцепт».

Джерела інформації: 4, 12, 13, 15, 19, 21, 24, 28, 29, 31, 32, 34-36, 39, 41, 44, 49, 51-53, 55-57, конспект

Тема 6. Питання для самоперевірки:

1. Які головні фактори визначають ефективність фінансових вкладень?

2. Що розуміється під доходом від фінансових вкладень?

3. Які основні складові елементи доходу від вкладень в фінансові активи? Від вкладень на депозитні рахунки в банку?

4. Що розуміється під поточним і майбутнім доходом? Яка різниця між ними?

5. Що розуміється під ретроспективний і доход, який очікується?

6. Що розуміється під рівнем доходу і які фактори на нього впливають?

7. в чому полягає основний зміст концепції вартості грошей за часом?

8. Що розуміється під майбутньою вартістю грошей і як вона розраховується?

Використання простого і складного проценту при нарощуванні вартості грошей.

9. Що розуміється під поточною вартістю грошей і як вона розраховується? Що розуміється під операцією дисконтування і коефіцієнтом дисконтування?

10. Що таке ануїтет і як він розраховується? Приведіть приклади ануїтету.

11. Що таке «реалізований доход» і «паперовий доход»? Як вони визначаються

12. Як здійснюється розрахунок доходності від володіння фінансовими активами?

13. Що розуміється реальною і номінальною процентними ставками?

14. Які фактори впливають на доходність фінансових активів?

15. Як впливає інфляція на доходність фінансових активів?

16. Як впливає інфляція на майбутню і поточну вартість грошей?

17. Як здійснюється корегування вартості активів, процентних ставок на інфляцію?

18. Як визначаються ціна фінансового активу на вільному і конкурентному ринку? Покажіть графічно залежність необхідних обсягів фінансових активів від їх ціни.

19. Чим визначається рівновага попиту і пропозиції і за якими умовами вона встановлюється? Що впливає на рівновагу попиту і пропозиції на фінансові активи?

20. Що таке ризикова і строкова процентні ставки і як вони визначаються?

21. Як впливає ризик на вартість фінансового активу?

22. Як можна класифікувати фінансові активи за ризикованістю?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «доходність фінансових вкладень», «майбутні вартість грошей», «поточна вартість грошей», «інфляція», «реальна процентна ставка», «номінальна процентна ставка», «реалізований доход», «паперовий доход», «вартість фінансового активу», «доходність фінансового активу», «ризик фінансового активу», «ануїтет», «ризикова процента ставка», «строкова процентна ставка».

Джерела інформації: 30 - 32, 35, 40, 50, 51, 52, 56, конспект

Тема 7. Питання для самоперевірки:

1. Що розуміється під фінансовим ринком?

2. Як і за якими ознаками класифікуються фінансові ринки?

3. Що розуміється під грошовим ринком? Яка різниця між поняттям «ринок грошей» і «грошовий ринок»?

4. Що розуміється під ринком капіталів? Яка різниця і взаємозв'язок між грошовим ринком і ринком капіталів?

5. Які основні фінансові інструменти грошового ринку?

6. Які основні фінансові інструменти ринку капіталів?

7. Що розуміється під внутрішнім, зовнішнім і міжнародним фінансовими ринками?

8. Що розуміється під первинним і вторинним ринками? Який взаємозв'язок між даними ринками?

9. Що розуміється під біржовим і позабіржовим ринками? Які відмінності і загальні характеристики даних ринків?

10. Що розуміється під першим, другим, третім і четвертим ринками?

11. Що розуміється під ринками євродоларів, єврооблігацій? Які основні функції даних ринків? Які основні інструменти використовуються на них?

12. Що таке валютний ринок? Які функції він виконує? Які основні інструменти даного ринку?

13. Що розуміється під фондовим ринком? Які функції він виконує? Які основні інструменти даного ринку?

14. Що розуміється під кредитним ринком? Які функції він виконує? Які основні інструменти даного ринку?

15. Який взаємозв'язок між валютним, фондовим і кредитним ринками?

16. Хто такий брокер і які його функції?

17. Хто такий ділер і які його функції?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «фінансовий ринок», «грошовий ринок», «ринок капіталу», «внутрішній фінансовий ринок», «міжнародний фінансовий ринок», «світовий фінансовий ринок», «біржовий ринок», «позабіржовий ринок», «євродолар», «єврооблігація», «євровалюта», «первинний ринок», «вторинний ринок».

Джерела інформації: 30 - 32, 35, 40, 46, 50, 51, 52, 54, 56, конспект

Тема 8. Питання для самоперевірки:

1. Які існують банківські системи? Які функції виконує банківська система?

2. Яку роль і функції виконує Центральний (Національний) банк?

3. Що таке банк? В якій юридичній формі він може існувати?

4. Які основні функції виконує сучасний банк? Що таке «фінансовий універмаг»?

Що не може робити банк?

5. Як регулюється банківська система? Що таке фінансові нормативи і хто їх встановлює? Про що говорить Базельська угода?

6. Що таке кредит і в якій формі вони надаються ?

7. Як класифікуються кредити?

8. Дати приклади короткострокових кредитів, їх призначення і характеристики і умов їх надання?

9. Дати приклади довгострокових кредитів, їх призначення і характеристики і умов їх надання?

10. Що таке кредитоспроможність позичальника і як вона визначається?

11. Що може бути заставою для кредитів і як вона оцінюється? Що ще може служити забезпеченням кредиту?

12. Пояснити, що розуміється під іпотечним кредитуванням? Яку роль воно виконує в економіці держави?

13. Які основні засади іпотечного кредитування? Дати характеристики німецької і американської моделей.

14. Що таке «проблемні кредити» і як вони визначаються?

15. Опишіть систему фінансування житлового будівництва в Україні. Яку роль в даному процесі грають приватні особи, приватні фірми і уряд?

16. Уявіть собі, що Ви інвестуєте капітал в нерухомість. Загальна сума Вашої інвестиції складає 100 000 г. о. Ви вклали в проєкт власні 30 000 г.о. і позичили в банку 70 000 г.о. Хто буде нести ризики за даним проєктом і чому? Як зменшити дані ризики?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «банк», «банківська система», «Базельська угода», «ліквідність банку», «овердрафт», «контокорентний кредит», «онкольний кредит», «сезонний кредит», «кредитна лінія», «роловерний кредит», «синдикований кредит», «іпотечний кредит», «проблемний кредит», «кредитоспроможність», «платоспроможність», «кредитне забезпечення».

Джерела інформації: 3, 10, 12-15, 18, 20-23, 28, 29, 32, 40, 41, 43, 46, 47, 49, 55, 64, конспект.

Тема 9. Питання для самоперевірки:

1. Яку роль і функції виконує фондовий ринок в економіці держави?

2. Хто є учасником фондового ринку і їх функції і взаємодія?

3. Яку роль грає держава в забезпеченні ефективності функціонування фондового ринку? Які функції при цьому виконує держава? Чи необхідно регулювання фондового ринку? Якщо «так», то чому і в яких межах?

4. Які основні сегменти фондового ринку Ви знаєте? Що є основою для їх функціонування?

5. В чому полягає механізм емісії, розміщення цінних паперів на фондовому ринку і операції з ними?

6. Які специфічні особливості біржового ринку? Що таке «фондова біржа» і які функції вона виконує?

7. Які специфічні особливості позабіржового ринку? Що таке «позабіржова фондова система» і які функції вона виконує?

8. Яку роль виконують фондові індекси і індикатори? Назвіть найпоширеніші фондові індекси і індикатори і дайте опис їх використання.

9. Які основні етапи інвестування в фінансові інструменти?

10. Які основні інструменти фондового ринку і як вони використовуються для залучення інвестицій?

11. Які основні напрямки розвитку національних і світових фондових ринків.

12. Що таке депозитарна система? Які види депозитарних систем використовуються?

13. Який механізм операції з цінними паперами на фондовому ринку?

14. Хто такі реєстратори і які функції вони виконують?

15. Як регулюється фондовий ринок? Які основні органи для цього створюються і їх функції?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «інвестиційний процес», «фондовий ринок», «емісія цінного паперу», «фондова біржа», «фондовий індекс», «фондовий індикатор», «депозитарна система», «реєстратор», «органи регулювання фондового ринку».

Джерела інформації: 1, 4-6, 8, 9, 11, 19, 24, 31, 35, 36, 39, 44, 46, 48, 51-56, 58-63, конспект.

Тема 10. Питання для самоперевірки:

1. Які функції виконує валютний ринок?

2. Які основні інструменти валютного ринку? Що таке котирування валюти? Які види котирування Ви знаєте?

3. На яких рівнях здійснюються операції на валютному ринку?

4. Що таке «крос-курс» і як він розраховується?

5. Від яких факторів залежить валютний курс?

6. Які валютні системи Ви знаєте? Як встановлюється курс валюти в даних системах?

7. Що таке «валютний паритет»? Які паритети Ви знаєте? Дайте визначення і характеристики.

8. Для чого використовується паритет купівельної спроможності?

9. Як визначається курс національної валюти?

10. Які методи прогнозування валютного курсу Ви знаєте?

11. Які ризики пов'язані з валютними операціями і як їх запобігти?

12. Що таке валютний і покритий процентний арбітраж? Як, для чого і коли арбітраж використовується?

13. Як регулюється валютний ринок країни? Які функції виконує уряд, центральний банк, банки, валютна біржа?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «валютний ринок», «оптовий валютний ринок», «роздрібний валютний ринок», «Міжнародний валютний ринок», «спотова угода», «форвард», «пряме котирування», «непряме котирування», «крос-курс», «валютний своп», «валютний арбітраж», «покритий процентний арбітраж», «процентний арбітраж», «валютний паритет», «паритет купівельної спроможності», «процентний паритет», «паритет Фішера», «міжнародний ефект Фішера», «валютна система», «валютна операція», «валютні цінності», «валютні ризики», «хеджування».

Джерела інформації: 1, 3, 10, 15, 16, 17, 25, 27, 32, 33, 34, 35, 37, 41, 42, 46, 49, 50, 56, 57, 65, конспект

Тема 11. Питання для самоперевірки:

1. Що входить до структури міжнародних фінансових ринків?
2. Яку роль і функції виконує міжнародний валютний ринок?
3. Як можна класифікувати міжнародний валютний ринок?
4. Які основні операції здійснюються на міжнародному валютному ринку?
5. Що розуміється під ринком «спот»?
6. Що розуміється під форвардним валютним ринком?
7. Що таке валютний ф'ючерс і як він використовується на міжнародному фінансовому ринку?
8. Що таке валютний опціон і як він використовується на міжнародному фінансовому ринку?
9. Що таке валютний своп?
10. Що розуміється під міжнародним грошовим ринком? Який основний принцип його функціонування?
11. Що розуміється під міжнародним ринком капіталів? Який основний принцип його функціонування?
12. Які основні фінансові інструменти і механізми міжнародного ринку капіталів?
13. Які основні фінансові інструменти і механізми міжнародного грошового ринку?

14. Які функції виконують міжнародні банки? Які основні інструменти вони використовують?

15. Які інформаційні системи використовують міжнародні банки в своїй діяльності?

16. Які функції виконує міжнародний фондовий ринок? Хто є його учасником? Які основні інструменти даного ринку?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розкрити зміст понять: «міжнародний фінансовий ринок», «міжнародний банк», «міжнародна біржа».

Джерела інформації: 30 - 32, 35, 40, 46, 50, 51, 52, 54, 56, конспект

Тема 12. Питання для самоперевірки:

1. Що розуміється під ризиком фінансових втрат?
2. Як відрізняються фінансові втрати?
3. Які джерела ризиків фінансових втрат Ви знаєте?
4. Як класифікуються ризики?
5. Що розуміється під фінансовим ризиком?
6. З якими видами фінансових ризиків стикаються вкладники, інвестори, фінансові посередники і інші особи?
7. Як вимірюються і оцінюються ризики?
8. Розкрити суть методів оцінки ризиків: методу «середньоквадратичних відхилень», коефіцієнту варіації», коефіцієнта «бета», методу капіталізації доходів (CAPM); при формуванні портфеля фінансових активів, експертного методу.
9. Як здійснюється управління валютними ризиками?
10. Як використовуються опціони для хеджування ризиків?
11. Як використовуються ф'ючерси для хеджування ризиків?
12. Що таке своп і як він використовується для хеджування ризиків?
13. Що таке форвард і як він використовується для хеджування ризиків?
14. Як здійснюється управління кредитним ризиком?
15. Як управляти інвестиціями в цінні папери?
16. Що розуміється під портфелем фінансових активів? Які види портфелів Ви знаєте?
17. Що розуміється під активними портфельними стратегіями? Привести приклад?
18. Що розуміється під пасивними портфельними стратегіями? Привести приклад?

Контрольні задачки.

19. Задача 1. Припустимо, що Ви – громадянин України, який навчається в Німеччині. Ви знаєте, що через місяць отримаєте з України грант на навчання в розмірі 1000 дол. Як можна хеджувати в даному випадку курсовий ризик? Як можна від нього застрахуватися?

20. Задача 2. Припустимо, що доходність акцій X може приймати три можливих значення: (-50%); 50% і 100% з однаковою вірогідністю. Яке значення середньої доходності і стандартного відхилення для акцій X?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розкрити зміст понять: «ризик», «ризик фінансових втрат», «фінансовий ризик», «діловий ризик», «середньоквадратичне відхилення», «коефіцієнт – бета», «коефіцієнт - альфа», «інвестиційний портфель», «пасивна стратегія», «активна стратегія», «CAPM», «модель Марковіца», «модель Шарпа».

Джерела інформації: 30 - 35, 37, 40, 41, 45, 46, 50, 51, 52, 54, 56, конспект

Тема 13. Питання для самоперевірки:

1. Яка інформація використовується для аналізу фінансових ринків?
2. Які міжнародні інформаційні системи використовуються для фінансових операцій і отримання необхідної інформації? Дати характеристики.
3. Які напрямки аналізу використовуються для аналізу фінансових ринків? Яка різниця між фундаментальним і технічним аналізом?
4. Що вивчає технічний аналіз і де від використовується? Основні концепції, які лежать в основі технічного аналізу. Яку інформацію отримують в результаті даного аналізу?
6. Що таке середні індикатори і індекси і в чому їх відмінність?
7. Які фондові індикатори і індекси найбільше відомі в світі?
8. Які фондові індикатори і індекси найбільше використовуються в Україні?
9. Що розуміється під фундаментальним (фінансовим) аналізом ринку? Які показники аналізуються і яку інформацію отримують в результаті даного аналізу?
10. Хто є споживча фінансової інформації і для яких цілей? Який обсяг фінансової інформації цікавить кожного споживача?
11. Що розуміється під зовнішніми джерелами фінансової інформації? Які джерела зовнішньої інформації Ви знаєте?
12. Як використовується зовнішня інформація?

13. Що розуміється під внутрішніми джерелами фінансової інформації? Які джерела зовнішньої інформації Ви знаєте?

14. Як використовується внутрішня інформація?

15. Які обмеження існують при використанні внутрішньої і зовнішньої інформації?

16. Які показники використовуються для аналізу валютного ринку і як вони використовуються і для чого?

17. Як здійснюється аналіз ринку банківських кредитів?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «інформаційна система», «база даних», «зовнішня інформація», «внутрішня інформація», «технічний аналіз», «фундаментальний аналіз», «рух ринку», «діаграма», «гістограма», «японська свічка».

Джерела інформації: 30 - 35, 37, 40, 41, 45, 46, 50, 51, 52, 54, 56, 60, 62, 63, 65-67, 69, 70, конспект

Тема 14. Питання для самоперевірки:

1. Яка структура фінансової системи України і що її утворює?

2. Яку роль і функції виконує Національний банк України в забезпеченні функціонування фінансової системи України?

3. Яку роль і функції виконує уряд України в забезпеченні функціонування фінансової системи України?

4. Дати характеристику банківської системи України?

5. Дати характеристику фондового ринку України?

6. Дати характеристику валютного ринку України?

7. Визначити проблеми розвитку фінансових ринків України?

8. Які механізми можна запропонувати для оптимізації розвитку фінансових ринків України?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «фінансова система України», «банківська система України», «український фондовий ринок».

Джерела інформації: 1-29, 36, 39, 43, 45, 46, 54, 56, 57, конспект.

Тема 15. Питання для самоперевірки

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «фінансова криза», «світова фінансова криза», «волатильність», «прогнозування кризових явищ».

Завдання для самостійної роботи

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «фінансова криза», «фінансово-економічна криза», «булька фінансового ринку», «волатильність фінансового ринку», «безпека фінансового ринку».

1. В чому полягають чинники кризових явищ в фінансових системах?

2. Як поводить себе ринки в період перед кризою?

3. Як здійснюється моделювання фінансових «бульок» та ринкових крахів?

4. Чи можна здійснювати прогнозування крахів та їх запобігання?

Джерела інформації: 33, 34, 37, 41, 42, конспект.

6.4. Індивідуально-консультативна робота

Для закріплення знань передбачена індивідуально-консультативна робота із студентами у відповідності з графіком надання консультацій викладачем, який викладає дисципліну «Фінансовий ринок». Для цього студент повинний сформулювати існуючу проблему для отримання якісної консультації.

Індивідуально-консультативна робота передбачає:

- 1) допомога в формуванні проблеми та напрямів вивчення відповідної теми дисципліни;
- 2) надання рекомендацій із формування інформаційної бази вивчення теми дисципліни;
- 3) надання консультацій з використання інструментів дослідження існуючої проблеми за темою;
- 4) в якості прикладу розв'язання стандартних задачок за програмою вивчення дисципліни.

Методики активізації процесу навчання

Активізація процесу навчання дисципліни припускає інтенсивну участь студентів в семінарських заняттях, участь в проведенні семінарського заняття як консультант, вирішення ситуаційних задачок, надання індивідуальних консультацій студентам.

Дана робота передбачає роботу як в аудиторії так і поза аудиторією і містить:

- 1) перевірку конспектів за прослуханими лекціями;
- 2) перевірку і оцінювання домашніх завдань;
- 3) проведення контрольних робіт в аудиторії;

- 4) визначення наукових тем дослідження і доповідачем за даними темами;
- 5) тестування студентів за пройденими темами.

Теми контрольних (курсівих) робіт

1. Світове і внутрішнє фінансове середовище. Розвиток світової економіки і потоки капіталу. Основні тенденції і їх характеристики.
2. Фінансові ринки: поняття, класифікація, функції, структура, механізм забезпечення функціонування.
3. Грошовий ринок: поняття, основні складові і інструменти, їх характеристики, механізм функціонування.
4. Ринок капіталів: поняття, основні складові і інструменти, їх характеристики, механізм функціонування.
5. Внутрішній і зовнішній фінансові ринки – структура і характеристика основних сегментів і інструментів, функції.
6. Ринок опціонів і ф'юферсів - структура і характеристика основних сегментів і інструментів, функції.
7. Ринок дорогоцінних металів - структура і характеристика основних сегментів і інструментів, функції.
8. Фінансові посередники і їх функції.
9. Національні фінанси України і внутрішнє економічне середовище, потоки капіталів в Україні, основні фінансові інститути.
10. Фінансові активи: поняття, види, застосування, оцінка.
11. Фінансові інструменти: поняття, види. Класифікація фінансових інструментів, їх відмінність і оцінка.
12. Фінансові інструменти ринку капіталів, застосування, оцінка..
13. Фінансові інструменти грошового ринку, застосування, оцінка.
14. Фінансові інститути: поняття, функції, їх роль в розвитку фінансового ринку
15. Процентні ставки: поняття, вимірювання, поведінка процентних ставок.
16. Валютний ринок: механізм функціонування, інструменти, механізми використання.
17. Операції на валютному ринку.
18. Паритетні взаємовідношення і ринок угод «спот».
19. Валютний ринок України.
20. Валютні ризики і методи їх хеджування.
21. Валютні опціони.

22. Валютні ф`ючерси.
23. Кредитний ринок.
24. Фінансові посередники на кредитному ринку.
25. Кредитування підприємницьких структур.
26. Проектне кредитування.
27. Іпотечне кредитування.
28. Споживче кредитування.
29. Кредитна система України: складові, механізм функціонування, регулювання.
30. Світова комерційна банківська справа.
31. Ринок акцій.
32. Ринок облігацій.
33. Вексельний ринок.
34. Ринок похідних інструментів.
35. Фінансові послуги і фінансове посередництво.
36. Лізинг як механізм фінансування інвестицій.
37. Факторинг як механізм підвищення зовнішньоекономічних угод.
38. Фінансовий ринок України.
39. Валютний ринок України.
40. Кредитний ринок України.
41. Фондовий ринок України.
42. Інвестиційні посередники.
43. Валютний ділінг.
44. Технічний аналіз фінансових ринків.
45. Фундаментальний (фінансовий) аналіз фінансових ринків.
46. Світові фінансові кризи, види характеристики і основні чинники.
47. Світова фінансова криза 2008 -2009 років, основні чинники, стан фінансових систем провідних країн і заходи щодо їх підтримки
48. Фінансово-економічна криза 2008-2009 рр. в Україні, основні чинники і заходи щодо її переборювання.
49. Необхідність прогнозування кризових явищах і основні інструменти її прогнозування.
50. Моделювання фінансових «бульок» і ринкових крахів.

Вказівки до виконання контрольних робіт

Якщо передбачені контрольні роботи то вони повинні бути оформлені у відповідності з вимогами і мати наступну структуру: план; вступ; основну частину з

розглядом теорії із застосуванням практичних прикладів; висновки; список літератури. Обсяг роботи до 15 сторінок комп'ютерного тексту через 1,5 інтервали шрифт 14.

Студент вибирає собі тему вказану в переліку у відповідності із останніми цифрами своєї залікової книжки, а також вирішує всі контрольні задачі наведені в програмі.

Оцінювання контрольної роботи

Оцінювання контрольної роботи здійснюється за стобальною системою (див табл..

1). Основні принципи цього оцінювання такі: робота оцінюється за чотирма критеріями:

1-й – оформлення роботи у відповідності із вимогами	– 10 балів;
2-й – зміст роботи	— 60 балів;
3-й – захист роботи (доповідь)	— 15 балів;
4-й – відповіді на питання	— 15 балів.

1-й критерій оцінювання оформлення роботи. Якщо робота вірно оформлена у відповідності із вимогами в повному обсязі (відповідність вимогам надписів таблиць, рисунків, нумерації формул, відповідність обсягу роботу і навантаженню на одну сторінку, при відсутності граматичних помилок -- 10 балів;

при невиконанні даних вимог – даний критерій або оцінюється в 0 балів, або робота підлягає до оформленню відповідно при цьому за даний критерій бал зменшується;

2 – й критерій – зміст роботи. Оцінювання змісту роботи (п. 2) здійснюється на таких засадах:

1) при вірному визначені мети, завдання, предмету, об'єкту дослідження; використанні сучасних різноманітних інформаційних джерел для розкриття теоретичних та методологічних засад, що знаходить своє відображення в посиланнях на них (при відсутності посилань на джерела робота взагалі не приймається до захисту); при використанні різноманітних фактичних матеріалів протягом певного часу (3-5 років), їх систематизації і аналізу; визначенні існуючої проблеми і розробки пропозиції щодо її визначення; при наявності власних розрахунків та прогнозів; при відображенні результатів дослідження в аналітичних таблицях, у вигляді графіків з коментарями до них; при відображенні у висновках отриманих результатів в теоретичній і практичній частинах

— 60 балів;

2) при вірному визначені мети, завдання, предмету, об'єкту дослідження; використанні сучасних різноманітних інформаційних джерел для розкриття теоретичних та методологічних засад, що знаходить своє відображення в посиланнях на них (при відсутності посилань на джерела робота взагалі не приймається до захисту); при використанні різноманітних фактичних матеріалів протягом певного часу (3-5 років), їх систематизації і аналізу, але використанні тільки відомої статистичної інформації без

власного аналізу і інтерпретації; визначенні існуючої проблеми і розробки пропозиції щодо її визначення; при наявності власних розрахунків та прогнозів; при відображенні результатів дослідження в аналітичних таблицях, у вигляді графіків але без коментарів до них; при відображенні у висновках тільки отриманих результатів в теоретичній частині

— 40 балів;

3) якщо робота виконана на старих матеріалах без врахування існуючих проблем та тенденцій фінансових ринків — 20 балів;

4) не приймається до захисту робота, яка є ксероксом (калькою) робіт, виконаних іншими студентами в минулому.

3-й критерій – доповідь. Автор роботи повинний вміти побудувати свою доповідь при захисті таким чином, щоб слухачам було зрозуміло, що зробив він в своїй роботі і які результати він отримав, що пропонує із своєї точки зору автор, а також коли доповідь стисла до 5-7 хвилин і за суттю роботи і автор розбирається і існуючій проблемі, то за це він отримує — 15 балів;

якщо автор роботи тільки читає текст доповіді з перерахуванням статистичних даних, і відсутня власна аналітична робота та висновки за ній, то оцінка за даний критерій дорівнює — 5 балам ;

якщо автор плутається в своїй доповіді, не визначив існуючої проблеми, яка вказана в роботі в роботі, не чітко знає, які результати отримав, які інструменти аналізу використовував, то даний критерій оцінюється — 0 балів.

4-й критерій – відповіді на питання. Якщо студент чітко і вірно відповідає на питання за темою роботи, орієнтується в матеріалах і в проведених розрахунках, то за даним критерієм студент отримує — 15 балів;

якщо студент плутається в своїх відповідях і частково вони вірні — 5 балів;

якщо студент не відповідає на питання, не розбирається в теоретичних питаннях, не знає, як отримані наведені результати в роботі, то він отримує - 0 балів.

Результати оцінювання курсової роботи входить до комплексної оцінки вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» (див. «Систему поточного та підсумкового контролю» - п. 5).

УІІ. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль з засвоєння дисципліни «Фінансовий ринок» полягає в поточному опитуванні студентів за прослуханими темами першого модулю, перевірка

конспектів, перевірка домашніх завдань, в середині семестру передбачена поточна контрольна робота (зріз знань).

Завдання для проведення поточного контролю розробляються викладачами з урахуванням особливостей навчання дисципліни «Фінансовий ринок» на відповідному курсі.

За підсумками опитування, зрізу знань, участі в семінарських заняттях формується попередня оцінка засвоєння дисципліни, яка буде врахована при підсумковому контролі. Для підсумкового контролю засвоєння дисципліни «Фінансовий ринок» передбачено виконання контрольної роботи і іспит. Для іспиту необхідно відповісти на три теоретичні питання, які наведені в даній Програмі, вирішити задачку і дати відповідь на тести.

Комплексна оцінка знань вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» містить такі елементи:

1). Відвідування лекцій -- 10% (якщо немає пропусків занять без поважних причин. Якщо вони з'являються, то кількість балів зменшується пропорційно пропускам. При невідвідуванні лекцій зовсім кількість балів складає 0).

2). Ведення конспекту -- 10%. (При відсутності конспекту з прослуханих лекцій кількість балів складає 0. Ксерокс конспекту не приймається до уваги).

3). Виконання домашніх завдань -- 10%. (Це самостійна робота поза аудиторією. Виконання домашніх завдань передбачає проробку відповідних літературних джерел за темою, які визначив науковий керівник. Це може бути і вирішення задачок поза аудиторією. При невиконанні домашніх завдань кількість балів складає 0).

4). Підготовка наукових аналітичних доповідей, та їх обговорення в аудиторії -- 10%. (Оцінюється за змістом, кількістю пророблених джерел, наявністю аналітичних розрахунків та прогнозних оцінок).

5). Оцінювання контрольної роботи – 10 балів.

6). Зріз знань за підсумком першої половини семестру у вигляді контрольної роботи. (Оцінка здійснюється за стобальною системою. При повних відповідях на два теоретичних питання передбачається оцінка від 90 до 100 балів. При неповній відповіді на одне питання робота оцінюється в 89-75 бали. При неповній відповіді на два питання або відсутності відповіді на одне питання робота оцінюється від 74 до 60 балів. Отриманні бали враховуються при виведенні загальної бальної оцінки за підсумками вивчення дисципліни як середнє значення).

Загальну суму балів, яку може отримати студент при виконанні вимог пунктів 1-5 складає 50 балів. Тобто це 50 % від загальної суми оцінки.

Друга половина балів (50%) підсумовується на основі здачі комплексного іспиту, який складається з трьох теоретичних питань і задачки.

7). Вирішення задачки оцінюється в -- 15 балів.

8). Вірні і повні відповіді на всі три теоретичних питання оцінюється в -- 35 балів.

При повній відповіді на два питання і неповній відповіді на одне питання оцінка складає – 30 балів. При повній відповіді на одне питання і неповній відповіді на два питання оцінка складає – 25 балів. Такий самий бал студент отримує при повній відповіді на два питання. При неповній відповіді на три питання оцінка складає 20 балів. При відсутності відповіді на одне питання але при неповній відповіді на два інші питання студент отримує 15 балів. При відповіді тільки на одне питання студент отримує 10 балів. При відсутності відповіді на три поставлених питання студент отримує 0 балів.

У відомості виводиться загальна бальна оцінка на основні всіх вищенаведених вимог пунктів 1 -8.

При вільному відвідуванні студентом лекцій або невідвідуванні лекцій з поважних причин він повинний отримати відповідні завдання від викладача (наукового керівника) – виконати позапланові контрольні у вигляді рефератів або курсові роботи за пройденими темами та їх захистити; надати повний конспект лекцій, які були на заняттях; надати конспект з виконаними домашніми завданнями, які були протягом навчального семестру; підготувати доповідь на наукову тему, запропоновану викладачем. Пройти атестацію за підсумком першої половини семестру; захистити планову курсову роботу; здати іспит. Принцип оцінки таких студентів в балах наведено в пп. 1-8.

До іспиту (заліку) допускаються студенти, які виконали контрольні завдання у вигляді реферату або курсової роботи, дістали позитивну оцінку і захистили їх, а також виконали поточний план навчання – брали активні участь в семінарських та практичних заняттях, виконували домашні завдання, отримали позитивну оцінку з зрізу знань тощо.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Фінансові ринки: поняття, класифікація, характеристики.
2. Грошовий ринок: поняття, механізм функціонування, основні інструменти.
3. Ринок капіталів: поняття, механізм функціонування, основні інструменти.
4. Внутрішній і зовнішній ринки: поняття, механізм функціонування, основні інструменти.
5. Первинний і вторинний ринки: поняття, механізм функціонування, основні інструменти.

6. Забезпечення функціонування фінансових ринків.
7. Фінансові посередники: поняття, класифікація, їх функції і характеристики.
8. Кредитний ринок (ринок банківських кредитів): поняття, механізм функціонування.
9. Валютний ринок: поняття, механізм функціонування. Види валютного ринку і характеристики.
10. Фондовий ринок: поняття, механізм функціонування. Біржовий і позабіржовий ринки.
11. Ринок акцій: поняття, механізм функціонування.
12. Ринок довгострокових зобов'язань: поняття, механізм функціонування.
13. Ринок похідних інструментів: поняття деривативу, механізм функціонування
14. Світовий фінансовий ринок: структура, інструменти, учасники, основні тенденції
15. Регулювання фінансової системи. Роль держави в регулювання фінансових ринків
16. Фінансові активи: поняття, види, характеристики. Фінансові інструменти: види класифікація, застосування.
17. Основні поширені фінансові інструменти ринку грошей: види, характеристики, ризики і дохідність.
18. Основні поширені фінансові інструменти ринку капіталів: види, характеристики, ризики і дохідність.
19. Спекулятивні фінансові інструменти: види, характеристики, ризики і дохідність.
20. Фінансові інститути і фінансові центри.
21. Поняття процентної ставки. Види процентних ставок і їх визначення.
22. Поточна вартість: поняття, розрахунок, застосування.
23. Реальні і номінальні процентні ставки: поняття, розрахунок, застосування.
24. Криві попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.
25. Ризикова та строкова структура процентних ставок.
26. Валютний ринок: валютні курси (еквіваленти) – види, характеристики, визначення, застосування.
27. Визначення валютного курсу у довгостроковому періоді.
28. Інструменти валютного ринку: види, характеристики, застосування.
29. Спот-курс: поняття, визначення, застосування.
30. Форвардний курс: поняття, визначення, застосування.
31. Своп: поняття, застосування. Види свопів і їх характеристики.

32. Валютні опціони і ф'ючерси: поняття, характеристики, переваги і недоліки, застосування.
33. Операції на валютному ринку: грошовий переказ.
34. Операції на валютному ринку: хеджування ризиків.
35. Операції на валютному ринку: кліринг.
36. Операції на валютному ринку: кредит. Інструменти кредиту і їх застосування.
37. Покритий процентний арбітраж і валютний арбітраж.
38. Типи валютних систем: вільно плаваючі курси.
39. Типи валютних систем : система фіксованих курсів.
40. Типи валютних систем : курси які контролюються.
41. Паритетні взаємовідношення і ринок термінових угод.
42. Паритет купівельної спроможності.
43. Паритет процентної ставки.
44. Методи хеджування валютних ризиків. Застосування валютних ф'ючерсів.
45. Методи хеджування валютних ризиків. Застосування валютних опціонів.
46. Методи хеджування валютних ризиків. Застосування валютних свопів.
47. Кредитний ринок: кредитні відношення та цілі кредиті. Основні форми, види і функції кредитів.
48. Фінансові посередники на кредитному ринку: їх функції і відносини з позичальниками і органами контролю.
49. Банківське кредитування: види кредитів і їх характеристики.
50. Короткострокове і довгострокове кредитування. Основні засади надання кредитів.
51. Основні правила кредитування.
52. Кредитна політика банку і основні засади її формування.
53. Кредитний аналіз позичальника.
54. Визначення кредитоспроможності і платоспроможності позичальника.
55. Кредитне забезпечення: види, характеристики, вимоги.
56. Споживче кредитування: основні засади і напрями.
57. Іпотечне кредитування: поняття, характеристики, основні засади надання.
58. Проектне кредитування: поняття, характеристики, основні засади надання .
59. Небанківські фінансові посередники кредитного ринку (види, характеристики) і їх роль в забезпеченні потреб в кредитних ресурсах.
60. Світова комерційна банківська справа. Міжнародна банківська діяльність: основні засади здійснення.

61. Ринок акцій і механізм його функціонування.
62. Акція: види, поняття, відмінності, оцінка, застосування.
63. Оцінка інвестиційної привабливості акцій.
64. Ризики інвестування у фінансові активи і їх управління.
65. Операції з акціями на фондовій біржі. Лістинг і делістинг.
66. Ринок облігацій і механізм його функціонування.
67. Облігація: поняття, види, основні характеристики, визначення дохідності облігацій.
68. Поняття «дериватив». Основні похідні інструменти і їх застосування.
69. Опціон: поняття, види, характеристики, застосування.
70. Ф'ючерс: поняття, види, характеристики, застосування.
71. Портфель цінних паперів: поняття, порядок і принципи формування і оцінки.
72. Фінансовий ринок України: основні сегменти, характеристики, регулювання, основні тенденції.
73. Валютний ринок України: поняття, характеристики, механізм функціонування, основні тенденції.
74. Ринок цінних паперів України: поняття, класифікація, механізм функціонування, основні тенденції.
75. Ринок банківських кредитів в Україні: механізм функціонування, основні тенденції.
76. Фінансові послуги і фінансове посередництво на основних сегментах фінансових ринків.
77. Лізинг: поняття, види, характеристики, застосування, напрями розвитку.
78. Факторинг: поняття, види, характеристики, застосування, напрями розвитку.
79. Форфейтинг: поняття, характеристики, застосування, напрями розвитку .
80. Інвестиційні посередники: види, характеристики, основні напрями діяльності.
81. Пайові і корпоративні інвестиційні фонди.
82. Пенсійні фонди.
83. Валютний ділінг: поняття, механізм здійснення.
84. Ринок єврооблігацій: механізм функціонування і ризики.
85. Ринок євровалют: механізм функціонування і ризики.
86. Управління інвестиційним портфелем. Портфельна теорія Марковіца.
87. Страхові компанії і їх послуги на фінансовому ринку: види, характеристики, функції, роль, завдання. Страхування фінансових ризиків.
88. Хедж - фонди: поняття, види, функції, механізм функціонування.

89. Фундаментальний аналіз фінансових ринків.
90. Технічний аналіз фінансових ринків.
91. Фінансові кризи і їх основні чинники.
92. Інформаційне забезпечення діяльності фінансових ринків.
93. Види фінансових криз і основні чинники їх виникнення.
94. Прогнозування фінансової кризи.
95. Валютні системи і фінансова криза – стан, основні чинники та основні тенденції.
96. Банківська система і фінансова криза – стан, основні чинники та основні тенденції.
97. Інвестиційна система і фінансова криза – стан, основні чинники та основні тенденції.
98. Хеджування похідними контрактами, страхування портфелів та раціональна паніка.
99. Моделювання фінансових «бульок» та ринкові крахи.

Тестові завдання

По 10 тестів до кожного білету

Задачки

Задача 1. Припустимо, що Ви – громадянин України, який навчається в Німеччині. Ви знаєте, що через місяць отримаєте з України грант на навчання в розмірі 1000 дол. Як можна хеджувати в даному випадку курсовий ризик? Як можна від нього застрахуватися?

Задача 2. Припустимо, що дохідність акцій X може приймати три можливих значення: (-50%); 50% і 100% з однаковою вірогідністю. Яке значення середньої доходності і стандартного відхилення для акцій X?

Задача 1. Розрахувати величину депозитного вкладу за складними процентами, якщо початкова вартість вкладу – 2000 грн., річна процентна ставка – 20%, строк вкладу – 3 роки. Нарахування здійснюється один раз на рік. Як зміниться майбутня вартість вкладу із врахуванням інфляції, якщо індекс інфляції становить – 1,2?

Задача 3. Інвестор купив на ринку три опціони кол з ціною виконання 50 г. о. Премія – 5 г. о. Курс акцій – 30 г. о. Припустимо, що придбання контракту він сплатує комісійні 30 г. о. В подальшому ціна акції зросла до 37 г. о. і інвестор виконав опціон. Комісія за касовою угодою становить 1,3% від вартості акцій.

Який дохід від даної угоди отримав інвестор? Припустимо, що інвестору вдалося продати опціон за 7 г. о. Який дохід отримає інвестор в даному випадку. Яку суму додаткового доходу отримав інвестор у другому випадку.

Задача 4. Розрахувати величину депозитного вкладу за складними процентами, якщо вартість вкладу –1000 грн., процентна ставка – 23%, строк вкладу – 3 роки. Нарахування процентів здійснюється кожних півроку. Як зміниться вартість вкладу якщо реальна інфляція складає 15% а скрита – 20%?

Задача 5. Розрахувати приведену вартість майбутніх грошових потоків в сумі 50000 грн., кількість років – 5, без ризикована ставка – 11%, премія за ризик – 5%, премія на інфляцію – 15% . Що враховує дисконтна ставка і як вона визначається?

Задача 6. Розрахувати загальні витрати лізингодавець, якщо балансова вартість майна за лізингом складає 100 000 грн. Плата за використання кредитних ресурсів становить 20% від суми балансової вартості, плата за додаткові послуги лізингодавця складає 10% від суми балансової вартості лізингового майна.

Задача 7. Розрахувати загальну суму лізингових платежів лізингоотримувача, якщо сума амортизаційних платежів складає 200 000 грн., комісійна винагорода складає 10% від величини амортизаційних відрахувань щорічно, сума ПДВ складає 20%, сума мита складає 0,5% від суми вартості лізингового майна, плата за кредитні ресурси, які використав лізингодавець складає 20% річних. Строк фінансового лізингу 5 років. Обчислити суму разових лізингових платежів за методом фінансових рент, якщо платежі здійснюються кожні півроку. Що враховує дана сума?

Задача 8. Розрахувати період погашення коштів за факторинговою операцією, якщо річний обсяг факторингу складає 1 000 000 дол., середня величина факторингового кредитування за рахунками становить 50 000 дол.

Задача 9. Розрахувати суму, отриману виробничою компанією за факторинговим контрактом за таких умов:

загальна сума рахунків складає 300 000 грн.;

аванс становить 90%;

комісія фактора дорівнює 3%

щомісячний банківський процент за аванс складає 2%.

Задача 10. Факторингова компанія встановлює комісійні в розмірі 3% і надає позику підприємству в розмірі до 75% від дебіторської заборгованості (ДЗ), яка купується за додатковий 1% на місяць. Продажі в кредит становлять 50000 грн. на місяць. В результаті договору факторингу підприємство економить 700 грн. на місяць на вартості кредиту і 2% від продажів в кредит на безнадійних боргах.

Обслуговуючий банк запропонував договір, згідно з яким він надає підприємству позику до 75% від ДЗ. Банк встановив ставку 2% на місяць і додатково 4% нарахувань за обслуговування ДЗ, в рахунок якої надається позика. Період інкасації грошових коштів за

продажі в кредит становить 30 днів. Якщо підприємство бажає повністю використати можливий ліміт факторингової компанії, в рамках якого вона надає позику, то який варіант фінансування найкращий, банківський чи факторинговий?

Задача 11. Припустимо, що фінансовий менеджер розглядає можливість купівлі за замовленням клієнта казначейського векселя, ціна якого складає 98 грн., за номіналом 100 грн., на аукціоні в поточний тиждень. Якщо вексель буде гаситися через 90 днів який дисконтний доход отримає інвестор?

Задача 12. Товар вартістю в 1 млн. дол. постачається під випуску векселю із строком оплати через 30 днів. Продавець встановлює процентну ставку за виданий кредит 6%. Яку суму за векселем отримує продавець?

Задача 13. Позичальник споживчого кредиту прохає кредит в розмірі 2000 дол. на рік з простою відсотковою ставкою в 12% на купівлю меблі. Припустимо, що основний борг сплачується чотирма щоквартальними внесками в сумі 500 дол. кожний.

1). Розрахувати загальну суму процентних платежів якби позичальник виплатив одноразово.

2). Розрахувати щоквартальні процентні платежі і сукупні процентні платежі при такій схемі виплат.

3). Порівняти процентні платежі за першим і другим методом і пояснити результат.

Задача 14. Банк розглядає можливість купівлі казначейської ноти з номіналом 1000 грн., яка гаситься через 5 років і приносить у вигляді відсотків 80 грн. в рік. Доходність даної ноти к моменту погашення складатиме 10,73%, а її поточна ринкова вартість складає 900 грн. Визначити середньозважений строк погашення даного цінного паперу, за умовами, що відсотки виплачуються один раз в рік протягом 5 років.

Задача 15. Клієнт зацікавлений в отриманні іпотечного кредиту в 50 тис. дол. строком на 25 років для купівлі нового будинку. Банк вирішив, що ставка в 12% буде відповідати поточній кон'юктурі для валютних кредитів. Процентна ставка протягом всього строку фіксована. Розрахувати суму необхідних платежів протягом всього строку іпотечного кредитування.

Задача 16. Задача на визначення дисконтної ставки при наданні споживчих кредитів.

Припустимо, що кредитний інспектор пропонує клієнту 2000 дол. за ставкою 12 % і що процентні платежі сплачуються при видачі кредиту (тобто авансова оплата відсотка). Розрахувати реальну ставку проценту, яка складатиме для позичальника.

Задача 17. Розрахувати реальну ставку проценту із використанням «методу накидки», якщо сума кредиту складає 2000 дол., річна ставка – 12% при 12 щомісячних платежах рівними частинами при погашенні боргу. Припустимо, що позичальник в середньому протягом року буде користуватися 1000 дол.

Задача 18. Визначити, яку суму процентного доходу від виданого споживчого кредиту, який гаситься щомісячними внесками, отримає банк в будь-який період часу, якщо клієнт має право дострокового погашення і право на зменшення відсоткових платежів за кредитом. Якщо клієнт звернувся до банку за кредитом на один рік, який гаситься 12 щомісячними внесками, і зміг погасити його вже після дев'ятого місяця.

Задача 19. Американський експортер уклав угоду на продаж з британським клієнтом на суму в 100 000 GBP в червні місяці року N і, надавши відстрочку платежу на три місяці своєму клієнту, очікує отримати платіж в вересні року N. Для зменшення ризику, експортер забезпечує покриття валютних ризиків на ринку ф'ючерсних контрактів. Стандартна сума ф'ючерсних контрактів складає 25000 GBP.

Поточні курси:

Поточний курс GBP/USD : 1,290 USD;

Трьохмісячний курс GBP/USD : 1,390 USD;

Прогнозований ф'ючерсний курс вересня GBP/USD : 1,400 USD.

Фактичний ф'ючерсний курс вересня GBP/USD : 1,300 USD.

Визначити ефективність даної операції і результати надати у вигляді таблиці.

Задача 21. Американський імпортер уклав контракт на купівлю німецьких калькуляторів. Оплата за контрактом повинна здійснюватися в день постачання калькуляторів, через три місяці, тобто в червні року N. Загальна сума контракту 1 000 000 EURO. Страхаючись підвищення курсу євро по відношенню до долара, імпортер вирішує хеджувати валютні ризики на ринку ф'ючерсних контрактів.

Поточні курси на ринку ф'ючерсів такі:

поточний курс EURO/USD : 1,200

курс червневий «спот» : 1,2050

курс червневого ф'ючерса : 1, 2080

курс вересневого ф'ючерса 1,220.

Вартість одного ф'ючерсного контракту 125 000 EURO. Визначити ефективність даної операції і результати надати у вигляді таблиці.

Задача 22. Ви придбали акцію за 50 г. о. Протягом року на її нараховуються дивіденди в грошовій формі 1 г. о, і Ви плануєте, що курс даних цінних паперів на кінець

року складатиме 60 г. о. Яку ставку доходності Ви очікуєте отримати? Якщо реальний курс цінних паперів наприкінці року складатиме всього 40 г. о., яка буде Ваша реальна ставка доходності?

Задача 23. Ви інвестуєте капітал в нерухомість. Загальна сума інвестиції = 100000 грн. Ви вклали в справу власні 20000 грн., а 80000 г. о. зайняли в банку. Хто буде нести ризики по даному проекту і чому?

Задача 24. Припустимо, що на Вашому банківському рахунку зберігаються 10000 дол. США, покладених туди під 12% річних. В той же час у Вас є несплачений борг за кредитною карткою в розмірі 5000 дол., за яким Ви сплачуєте 17% річних. Які Ваші можливості відсоткового арбітражу?

Задача 25. Припустимо, що Ви громадянин України, який вчиться в Німеччині. Ви знаєте, що через місяць отримаєте з України грант на навчання в сумі 100000 грн. Як можна хеджувати курсовий ризик? Як можна застрахуватися від нього?

Задача 26. Припустимо, що Ви поклали до банку 1000 дол. Сьогодні і ще 2000 дол. Через рік. Скільки грошей у Вас буде через два роки, якщо відсоткова ставка дорівнює 10% річних?

Задача 27. Припустимо, що на третій рік в день, встановлений вашим договором про своп, спотовий курс складає 1,20 дол. за євро. Які суми будуть переведені один одному протилежними сторонами за свопом?

Задача 28. Припустимо, що валютний курс складає 0,011 дол. За 1 ієну. Яким чином можна отримати арбітражний прибуток, маючи в наявності 10000 дол., якщо ціна золота в дол. складає 100 дол. За унцію, а в ієнах – 10000 ієн за унцію?

Задача 29. На ринку встановилося такі валютні курси: 0,20 дол. За 1 українську гривню і 0,30 дол. За 1 азербайджанський манат. Який валютний курс повинний існувати між гривною і манатом?

Задача 30. Припустимо, що без ризикована номінальна річна відсоткова ставка за казначейськими векселями складає 18%, а прогнозований рівень інфляції – 9% на рік. Які буде очікувана реальна ставка доходності за такими цінним папером? Чому він є ризикованим в реальному вираженні?

Задача 31. Ви взяли позику, за умови, що відсоткова ставка у річному обчисленні складає 24,0% і нарахування відсотків здійснюється щомісяця. Яка буде діюча річна відсоткова ставка?

Задача 32. Ви берете іпотечну позику, сума якої складає 100000 г. о. за умови її виплати за 25 років 300-ми щомісячними платежами.

А) Якщо відсоткова ставка 16,0% річних, то який обсяг щомісячного платежу?

Б) Якщо ви в змозі виплачувати всього по 1000 г. о. на місяць, то яка максимальна сума позики, яку ви зможете отримати?

В) Якщо ви спроможні виплачувати по 1500 г. о. щомісяця і вам необхідно взяти кредит на суму 100000 г. о., скільки місяців необхідно буде сплачувати борг?

Г) Якщо ви можете виплачувати по 1500 г. о. щомісяця, а вам необхідно взяти іпотечний кредит на суму 100000 г. о. і строком на 25 років, яка буде найвища ставка, яку ви зможете платити?

Задача 33. Ви отримали в дарунок 500 г. о. і бажаєте відкласти дані гроші на закінчення навчання в ВНЗ через чотири роки. Ви обираєте між Банком А, який виплачує 14,0% за однорічним вкладом і Банком Б, який виплачує 12,0% річних за однорічним вкладом. Кожний банк нараховує складні відсотки щорічно.

А) Чому буде дорівнювати майбутня вартість ваших заощаджень через рік, якщо ви поклали гроші до Банку А? До Банку Б Яке рішення краще?

Б) Які рішення щодо заощаджень приймає більшість людей? Як ймовірно всього вони віднесуться до Банку Б?

Задача 34. Припустимо, що деякий банк обіцяє надавати позики потенційним клієнтам без перевірки їх кредитоспроможності. Які категорії позичальників можуть бути залучені такою пропозицією? Чи буде відсоткова ставка даного банку за такими позиками відмінною від відсоткової ставки банку, який перевіряє кредитну історію позичальника?

VIII. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Викладання дисципліни передбачає використання новітніх освітніх технологій, спрямованих на підвищення зацікавленості студентів в вивченні курсу, оволодінні теоретичними та практичними знаннями з предмету. Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни будуть здійснюватися проблемні лекції (за участю студентів), презентації (лекцій/семінарів), кейси (оцінка теорії через практичні аспекти), робота в малих групах та семінари-дискусії, що використовують мультимедійне техніко-програмне забезпечення. Для вивчення даної дисципліни можна скористуватися сайтом «GOOGLE» академія, а також електронним підручником і методичним посібником до вивчення дисципліни «Проектне фінансування» на сайті МАУП і Internet.

IX. Рекомендовані джерела інформації

A. Основна

1. Цивільний кодекс України від 16/03/2003 № 435-15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 980-IV (980-15) від 19/06/2003, ВВР, 2004, № 2, ст.6 № 1255- IV (1255-15) від 18/11/2003, ВВР, 2004, № 11, ст.14; № 1713- IV (1713-15) від 12/05/2004, ВВР, 2004, № 33-34, ст.403;
2. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16/12/1997 р. № 723/97 –ВР із змінами внесеними Законом України від 14/01/1999 р. № 394-14, в редакції Закону № 1381- IV (1381-15) від 11/12/2003.
3. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07 грудня 2001 №2121-III із змінами і доповненнями.
4. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу» від 18.06.91 №1201/ВР із змінами і доповненнями (в редакції Закону 2006 р.).
5. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.96 №448/96 із змінами і доповненнями.
6. Закон України «Про Національну депозитарну систему і властивості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.97 №710/97 із змінами і доповненнями.
7. Закон України «Про страхування» від 15.05.96 із змінами і доповненнями в редакції Закону України від 4 жовтня 2001 року №2775 із змінами і доповненнями.
8. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг» від 12 червня 2001 р. №2664-III із змінами і доповненнями.
9. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні фонди)» від 22.03.2001 р. №2318 із змінами і доповненнями.
10. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. №679 із змінами і доповненнями.
11. Закон України «Про господарські товариства» від 1996 року із змінами і доповненнями.
12. Закон України «Про іпотеку» № 898-IV від 5 червня 2003 року із змінами і доповненнями.
13. Закон України «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати» Відомості Верховної Ради (ВВР із змінами і доповненнями).
14. Закон України «Про фінансово-кредитну діяльність і управління майном при будівництві нерухомості і операціях з нерухомістю». УК, 2003 року із змінами і доповненнями.
15. Закон України «Про платіжні системи та переказ грошей в Україні» від 05.04.2001 р. №2346 із змінами і доповненнями.

16. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22/05/1997 із змінами і доповненнями.
17. Закон України «Про податок на додану вартість» 168/97-ВР із змінами і доповненнями.
18. Закон України «Про кредитні спілки» від 1997 в редакції 20.12.2001р. №2908-III року із змінами і доповненнями.
19. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 р. №514-УІ.
20. Закон України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» від 18.11.2003р. №1255-IV із змінами і доповненнями.
21. Закон України «Про заставу»// Право і практика,-1999,-№11 із змінами і доповненнями. З наступними змінами і доповненнями.
22. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.2001р. №2658-III із змінами і доповненнями.
23. Закон України «Про порядок здійснення консорціумного кредитування» від 03.11.1999р. №533 із змінами і доповненнями.
24. Закон України «Про іпотечні цінні папери» від 2008 року і змінами і доповненнями.
25. Декрет КМУ «Про систему валютного регулювання і валютного контролю в Україні» від 19.02.93 із змінами і доповненнями.
26. Про кредитування: Постанова НБУ від 05.03.03 №79 із змінами і доповненнями.
27. Про схвалення Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні. Постанова НБУ № 315 від 02. 06. 09.
28. Положення про впровадження пластикових карток міжнародних платіжних систем в розрахунках за товари, надані послуги та при видачі готівки (Постанова НБУ від 22.02.1997 р. №37) із змінами і доповненнями.
29. Положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням /Постанова НБУ від 24.09.1999 р. № 479) із змінами і доповненнями.
30. Брігхем Е.Ф. Основи фінансового менеджменту/Пер. з англ. під наук. ред. Василик О.Д., Заруби О.Д. - К.: Молодь, 1997. - 998 с.
31. Гитман Лоренс Дж., Джонк Майкл Д. Основы инвестирования /Пер. с англ. - М.: Дело, 1997.
32. Давид С. Кидуэлл и др. Финансовые институты, рынки и деньги.—СПб: Издательство «Питер», 2000. – 752 с.
33. Дидье Сорнетте. Как предсказать крахи финансовых рынков/Пер. с фр.; библиотека Принстон. ун-та. – 2-е изд. стер. «И-трейд», 2008. – 400 с.

34. Жозет Перар. Управление международными денежными потоками / Пер. с англ.—М.: «Финансы и статистика», 1998. – 208 с.
35. Зви Боди, Роберт К. Мертон. Финансы / Пер. с англ. - М.- С-Птб – К.: ИД «Вильямс» – 2003 . – 592 с.
36. Калина А.В. и др. Рынок ценных бумаг // Уч. пос..- 2-2 изд., перер. и доп.- К.: МАУП, 1999.
37. Кетти Лин. Детрейдинг на рынке Forex. Стратегии извлечения прибыли /Пер. с англ. М.: «Альпина Бизнес Букс», 2007. – 240 с.
38. Кевин Б. Коннолли. Покупка и продажа волатильности /пер. с англ. М.: ИК Аналитика, 2001. – 264 с.
39. Кравченко Ю.Я. Ринок цінних паперів: навч. посіб .— К.: Дакор, КНТ, 2008. – 664 с.
40. Лагутин В. Д. Кредитування: теорія і практика: Навч. посібник – К.: Знання, 2000. – 215 с.
41. Максимо В. Энг и др. Мировые финансы /Пер. с англ. Университет Сент Джон - М.: икк «ДеКа», 1998. - 734 с.
42. Міжнародні фінанси. К.: Либідь, 2003. – 784 с.
43. Мороз А.М. Національний банк і грошово-кредитна політика.– К.: КНЕУ, 1999.–368 с.
44. Мозговий О.М. Фондовый рынокб навч. посіб. - К.: Київський Національний економічний університет, 1999 .
45. Страховий та інвестиційний менеджмент. – К.: МАУП, 2002. – 344 с.
46. Смолянська О.Ю. Фінансовий ринок: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 383 с.
47. Роуз Питер С. Банковский менеджмент. Предоставление финансовых услуг /Пер. с англ. под научной ред. Севрука В.Т., Черкасова Т.Н., Шилова Е.В. - М.: Дело, 1995.
48. Рубцов Б. Б. Современные фондовые рынки. Учеб. пособие. М.: Инвестиционная компания «Еврофинансы», 2007. – 926 с.
49. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції/Підручник, К.: ЦУЛ, 2003. – 614 с.
50. Фредерик С. Мышкин. Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков /Пер. с англ. Седьмое издание. – М- С-Птб. – К.: 2006. – 880 с.
51. Фрэнк Дж. Фабозци. Рынок облигаций. Анализ и стратегии /Пер. с англ. - М.,: Альпина Бизнес БУКС. - 2005. – 876 с.
52. Фрэнк Дж. Фабозци. Управление инвестициями //Пер. с англ. - М.: ИНФРА-М., – 2000. – 932 с.
53. Шарп Уильям Ф. и др. Инвестиции /Пер. с англ. - М.: ИНФРА-М. - 1997.

54. Шелудько В.М. Фінансовий ринок К.: 2003. – 535 с.
55. Шклярчук С.Г. Портфельное инвестирование. Теория и практика // Уч. пос. - К.: МСУ, Нора-друк, 2000.
56. Шклярчук С.Г. Финансовая система. Структура. Механизм функционирования. Оптимизация/ Монография. – К.: Нора – Принт, 2003. – 568 с.
57. Ющенко В.А., Міщенко В.І. Валютне регулювання// Навч. пос. - К.: Знання, 1999. – 360 с.

Б. Допоміжна

58. Лысенков Ю.М. и др. Фондовый рынок. Терминологический словарь. - К.: Діалог - прес, 1997.
59. Лысенков Ю.М. и др. Участники фондового рынка: функции, организация деятельности. - К.: Вісник фондового ринку, 1998.
60. Ли Ченг Ф., Финнерти Дж. И. Финансы корпораций: теория, методы и практика / Пер. с англ. М.: ИНФРА-М, 2000.
61. Мандрул О.Г., Павленко І.А. Фондовый рынок: операції з цінними паперами: навч. посібник. - вид. 2-ге, допов. та перероб. -К.: КНЕУ, 2000. - 156 с.
62. Найман Э. Малая энциклопедия трейдера. - К.:Альфа Капитал: Логос, 1997. – 236с.
63. Найман С.Л. Трейдер-инвестор. – К.: ВИРА-Р, 2000. - 640 с.
64. Примостка Л.О. Банківський менеджмент. Хеджування фінансових ризиків: навч. посібник. -К.: КНЕУ, 1998. - 108 с.
65. Пискулов Д.Ю. Теория и практика валютного дилинга. - М.: ИНФРА-М, 1996.- 224 с.
66. Редхем К., Хьюс С. Управление финансовыми рисками. - М.: ИНФРА-М, 1996.
67. Стив Нисон. Японские свечи: Графический анализ финансовых рынков /Пер. с англ.
68. Солодкий М.О. Біржовий ринок. - К.: Джерела М, 2001. - 336 с.
69. Хохлов Н.В. Управление риском: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.-239 с.
70. Шклярчук С. Г. Проектне фінансування: навч. посіб. / за наук. Ред.. проф. д-ра економ. наук Г.К. Ялового. – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009. – 472 с.
71. Энг Максимо В. и др. Мировые финансы. Университет Сент Джон /Пер. с англ.- М.: ДеКа, 1998. – 768 с.
72. Эрлих А.А. Технический анализ товарных и финансовых рынков. Прикладное пособие.- М.: ИНФРА-М, 1996.

ЗМІСТ

II. Мета вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий ринок».....	
III. Очікувані результати навчання дисципліни «Фінансовий ринок».....	
IV. Критерії оцінювання результатів навчання дисципліни «Фінансовий ринок».....	
У. Засоби діагностики результатів навчання.....	
VI. Програма навчальної дисципліни «Фінансовий ринок»....	
6.1. Плани лекцій.....	
6.2. Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять.....	
6.3. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти.....	
6.4. Індивідуально-консультативна робота.....	
VII. Форми поточного та підсумкового контролю.....	
Питання для самоперевірки, завдання для самостійної роботи.....	
Перелік питань до семестрового контролю.....	
Теми курсових (контрольних) робіт.....	
VIII. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна «Фінансовий ринок».....	
IX. Рекомендовані джерела інформації.....	
X. Зміни до робочої програми навчальної дисципліни «Фінансовий ринок».....	

